

XXII Międzynarodowa i Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna

NAZWISKO, IMIĘ I AFILIACJA	TYTUŁ REFERATU	ABSTRAKT I SŁOWA KLUCZOWE
Abucewicz Klaudia Uniwersytet Warszawski	Wariantywność zapisu nazwisk kobiet pogranicza polsko-litewskiego na przykładzie antroponimów z parafii w Starych Trokach	W proponowanym wystąpieniu dokonam analizy nazwisk żeńskich notowanych w XVIII i XIX wieku w księgach chrztów parafii w Starych Trokach. Istotne dla moich badań są nazwiska i określenia dodatkowe matek oraz matek chrzestnych chrzczonych dziewczynek. Wynika to w dużej mierze ze sposobu, w jaki prowadzone były księgi – nazwiska zapisywano jedynie przy imionach osób dorosłych. Warto jednocześnie zauważyć, że konwencja nazewnicza bywała różna – początkowe zapisy pozwalają jedynie domniemywać, jakie nazwisko nosiła matka dziecka (por. syn Wawrzyńca Zahorskiego i Katarzyny), z czasem pojawiają się formy kolektywne odnoszące się do całego małżeństwa (por. syn Michała i Elżbiety Janczewskich). Na szczególną uwagę zasługują również onimy matek chrzestnych, których nazwiska zazwyczaj zapisywano w formie odmężowskiej lub odojcowskiej. Jest to istotne ze względu na wielokulturowy charakter materiału badawczego oraz związane z tym pojawiające się warianty nazwisk i hybrydy językowe, takie jak <i>Dzienowagisowa</i> czy <i>Balonissówna</i> . Celem badań jest wskazanie tych wariantów i zmian w zapisach nazwisk kobiet. <i>antroponimia, nazwiska, pogranicze, Kresy północno-wschodnie, Stare Troki.</i>
Afeltowicz Beata Uniwersytet Szczeciński	Eponimy z okresu PRL-u	Celem badawczym jest przeprowadzenie charakterystyki semantyczno-strukturalnej eponimów, które weszły do polszczyzny w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej lub były w tym czasie szczególnie popularne. Materiał językowy pochodzi z książki Franciszka Czekierdy pt. „Zapomniane słowa z PRL-u i nie tylko” (Olszanica 2019). <i>językoznawstwo, leksyka, eponim, nazwa własna, PRL</i>

<p>Babik Zbigniew Uniwersytet Jagielloński</p>	<p>Domniemane ślady ptolemejskiego hydronimu Τουρουντος w nowożytnej toponimii basenu średniej Dźwiny</p>	<p>Wystąpienie analizuje przesłanki toponomastyczne skłaniające niektórych, głównie rosyjskich historyków i entuzjastów do dopatrywania się śladów ptolemejskiego hydronimu Τουρουντος (łac. Turuntus), nazwy identyfikowanego niekiedy z Zachodnią Dźwiną wschodniego dopływu Bałtyku, w nowożytnym nazewnictwie geograficznym basenu średniej Dźwiny. W materiale tym niewątpliwymi faktami nazewniczymi są nazwy wsi i jezior Тарантово, brus. Тарантова (z wariantami Тарунт- i Тарант-?), występujące dziś lub w przeszłości (poświadczenia datują się od XVI w.) w co najmniej trzech odległych od siebie miejscach dzisiejszego obwodu witebskiego (ich lokalizację i identyfikację udało się obecnie doprecyzować). Na gruncie współczesnej toponomastyki, nieskłonnej abstrahować od korespondencji samogłoskowych, struktury nazwotwórczej, otoczenia etymologicznego, produktywności i kontekstu geograficznego, sama zbieżność szkieletu spółgłoskowego rdzenia dalece nie wystarcza dla podtrzymania poglądu o związku genetycznym tych nazw z przekazem starożytnym. Postać toponimów wskazuje na ich pochodzenie od wschodniosłowiańskiego antroponimu Тарант(a), znajdującego nawiązania w gwarowej leksyce rosyjskiej i białoruskiej. Samo Τουρουντος występuje w kontekście nasuwającym zasadnicze wątpliwości co do jego realności (niewiarygodnie określone ujście, sąsiedztwo makrohydronimów podobnie jak ono błędnie zlokalizowanych i niekontynuowanych w dobie w pełni historycznej). <i>Тарантово, Τουρουντος, Ptolemeusz, „Geografia”, Sarmacja europejska</i></p>
<p>Baer Magdalena Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu</p>	<p>Nazwy kont firmowych sklepów odzieżowych z krajów byłej Jugosławii i Polski prowadzących sprzedaż bezpośrednią na Facebooku</p>	<p>Okres pandemii sprawił, że rozwijająca się branża sprzedaży internetowej znalazła się w rozkwicie. Specyficzną formą sprzedaży zdalnej jest prowadzona za pomocą transmisji live na Facebooku sprzedaż bezpośrednia. W ostatnim czasie powstaje coraz więcej sklepów, które dzięki takiej formie kontaktu z klientem rozwijają swoją działalność, ograniczając lub całkowicie likwidując sprzedaż stacjonarną. Każdy sprzedawca chce zostać zauważony, dlatego właściciele sklepów prześcigają się w tworzeniu nazw kont facebookowych swojej działalności tak, by przykuwały uwagę potencjalnego klienta. W referacie przedstawiona zostanie analiza swoistych firmonimów, choć często konta facebookowe nie są oficjalnymi nazwami sklepów zarejestrowanych urzędowo firm, jednak przez klientów tak są właśnie odbierane. Wspomniane firmonimy stanowią bardzo różnorodny badawczo materiał językowy. Wspomniane nazwy często są metaforyczne, odnoszą się do nazwisk czy pseudonimów właścicieli lub marek odzieżowych. Zaprezentowana analiza semantyczna pozwoli na ich klasyfikację i omówienie trendów nazewniczych panujących na postjugosłowiańskim i polskim rynku odzieżowym. <i>firmonimy, sklepy odzieżowe, semantyka, Polska, kraje byłej Jugosławii</i></p>

<p>Borowiak Patryk Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Kołodziej Agnieszka Uniwersytet Wrocławski</p>	<p>Nazewnictwo herbat i herbaciarni w perspektywie porównawczej (polsko-czesko-bułgarskiej) – rekonesans socjokulturowy</p>	<p>Niniejszy referat stanowi wprowadzenie do badań z zakresu nazewnictwa herbat i herbaciarni w perspektywie porównawczej – polsko-czesko-bułgarskiej. Centralne miejsce w podjętych rozważaniach zajmuje omówienie dostępnych źródeł, z których ekscerpowany był materiał (strony internetowe sklepów z herbatą, herbaciarni, portale miłośników herbaty, dostępne menu etc.) oraz możliwości analizy tego typu onimów. Część poddanego eksploracjom materiału stanowią dane pozyskane za pomocą ankiety internetowej, której zadaniem było wskazanie preferencji osób pijących herbatę, dotyczących m.in. najpopularniejszych producentów herbat, charakterystyki i sposobu kreowania nazw herbat i herbaciarni, projektowania opakowań, oraz najnowszych tendencji widocznych w tym nazewnictwie. <i>chrematonimia, firmonimy, herbata, herbaciarnia, analiza porównawcza, Polska, Czechy, Bułgaria</i></p>
<p>Brezinova Kristyna Ostravská univerzita</p>	<p>Vnímání rodných jmen uživatelů jazyka - na příkladu internetových diskuzí</p>	<p>Tématem příspěvku jsou česká antroponyma, konkrétně rodná jména, a jejich vnímání uživateli jazyka. V první části se zabývám materiálem získaným z internetové diskuze a v druhé části materiálem, který byl získán pomocí dotazníkového výzkumu. Na základě analýzy materiálu z internetového diskuzního fóra http://www.emimino.cz za rok 2019 byla stanovena konkrétní témata, např. libozvučnost jména, jméno podle seriálového hrdiny apod., která rozhodují o volbě rodného jména. Druhá část příspěvku se zaměřuje na vyhodnocení dotazníkového výzkumu. Respondenti hodnotili 15 nejoblíbenějších a 15 nejméně oblíbených chlapeckých a dívčích jmen roku 2019 (na základě dat z Českého statistického úřadu). Dotazovaní měli jména nejprve seřadit podle jejich sympatií a poté výběr tří jmen odůvodnit. Na závěr jsou motivy pro volbu jména obou výzkumů porovnány. <i>antroponymum, rodné jméno, internetová diskuze, motivace</i></p>
<p>Burska Katarzyna Uniwersytet Łódzki</p>	<p>Nazwy własne jako tworzywo gier językowych w internetowych przekazach reklamowych</p>	<p>Działanie reklamowe marek w XXI w. w dużej mierze przenoszą się do mediów społecznościowych. Komunikaty tam zamieszczane nierzadko odznaczają się kreatywnością językową, jednym z wielu zabiegów mających za zadanie przyciągnąć uwagę internauty jest przekształcanie nazw własnych w hasłach promocyjnych produktów z pozoru w ogóle z nimi niezwiązanych (jak warzywa, owoce czy kosmetyki). Nadawcy podejmują grę z odbiorcą, stawiając przed nim wyzwanie w postaci rozszyfrowania nowych jednostek leksykalnych. Celem wystąpienia jest przyjrzenie się, po modyfikacji jakich nazw własnych sięgają twórcy reklamy, by przyciągnąć odbiorcę, jakim przekształceniom one podlegają we wpisach reklamowych, jakie są zależności między hasłem opartym na onimie a opisem reklamowanego produktu. Analizie poddane zostaną kontaminacje (ŻELAZKOWA WOLA, DAVID BAGIETTA, CYTRIAN NORWID), wymiana komponentu w wielowyrazowej nazwie (MELON GIBSON, NAOMI CAMEMBER), podobieństwo fonetyczne (GARY NEWMAN, BIONSE W LIDL), przekształcenia graficzne (ROGER, WATERS!, BRITNEY, PEARS!). Podstawę materiałową stanowią posty publikowane na fanpage'u sklepów Lidl na Facebooku w latach 2020-2021, w których nazwy własne zostały wykorzystane jako tworzywo gier językowych.</p>

		<i>gra językowa, modyfikacje nazw własnych, reklama, fanpage, media społecznościowe</i>
Capuk Jana	Nazwy pamiątkowe we współczesnym nazewnictwie miejskim Częstochowy	Celem artykułu jest analiza nazw pamiątkowych występujących we współczesnym nazewnictwie Częstochowy oraz motywacji ich powstania z uwzględnieniem tła historycznego i kulturowego miasta. Ważnym zadaniem będzie także ustalenie funkcji jaką pełnią te onimy w społecznej przestrzeni miasta, posiadającego bogatą historię i zajmującego znaczące miejsce w życiu religijnym Polski. Nazwy pamiątkowe częstochowskich ulic, placów, obiektów, itp. są wyrazem utrwalanych zasadniczych wydarzeń lokalnych czy państwowych, a także postaci historycznych, osób z kręgu religijnego, znanych osobistości życia publicznego Polski i świata. Nazwy te odzwierciedlają sposób postrzegania przez mieszkańców Częstochowy otaczającego ich świata w wymiarze społecznym i mentalnym, stanowiąc m.in. o uznawanych przez nich wartościach, o ich przekonaniach, postawach, poglądach oraz dziedzictwie kulturowym. <i>onomastyka, nazewnictwo miejskie, nazwy pamiątkowe, kultura, społeczeństwo</i>
Chludziński Andrzej Wydawnictwo JASNE, Kowalski Krzysztof Muzeum Narodowe w Szczecinie	Digitalizacja pomorskiego zasobu toponimicznego Roberta Holstena z lat 30. XX wieku	W zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie zachowała się dokumentacja z nazwami terenowymi obiektów fizjograficznych naturalnych i antropogenicznych oraz miejsc zamieszkałych i niezamieszkałych z obszaru przedwojennej Prowincji Pomorze (w ogólnym zarysie: od Lęborka po Rugię). To oryginalny zasób źródłowy, zespół archiwaliów dokumentujący niematerialne dziedzictwo kulturowe regionu w zakresie onomastyki (Flurnamen Sammlung). Zasób obejmuje dane opisowe – zbiory maszynopisów i rękopisów opracowywanych głównie w latach 30. XX wieku oraz dane przestrzenne – mapy, na których naniesiono lokalizację nazw. Dokumentacja została przygotowana przez ówczesnych regionalistów w ramach programu gromadzenia pomorskich nazw toponimicznych, którego inicjatorem był dr Robert Holsten. Udostępnienie zdigitalizowanego zasobu powiązanego z danymi przestrzennymi stworzy możliwość szerszego wykorzystywania go w badaniach z różnych dziedzin specjalistycznych, jako formy narzędzia do studiów w konkretnych dziedzinach nauki, a także do wykorzystania pragmatycznego, np. przez samorządy lokalne oraz w celach edukacyjnych dla szerszego grona odbiorców. Uzupełni także znacznie regionalny krajobraz kulturowy o komponenty dziedzictwa niematerialnego. <i>Robert Holsten, toponimia, Pomorze, digitalizacja</i>
Corino Rovano Silvia Università degli Studi di Torino	Villelmina amaxia viri sui fredelici. Identification strategies in middle age piedmontese rolls	„Johannes filius Petri” this naming strategy represents one of the main medieval way to designate people, especially in administrative documents related to taxes. In fact, a person is certainly someones daughter or son and a woman is a mans daughter or wife. Women,in particular, are often referred to only as wives, daughters and mothers of a male without even a mention of their first name. In a Turin (north-western Italy)14th Century judicial roll, other strategies have been identified; they not only indicate close family relationship, but also other medieval roles such as „amasia”. The paper inquiries different denominations referred to the family of this judicial source in 14th Century and compares the formulas used for men and women. <i>female names, men names, indirect reference, middle age names</i>

<p>Domaciuk-Czarna Izabela Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie</p>	<p>Nazewnictwo przestrzeni geograficznej w grach komputerowych</p>	<p>Referat dotyczy nazw własnych określających przestrzeń geograficzną w różnych typach gier komputerowych (w grach fantasy i postapokaliptycznych). Przestrzeń ta charakteryzowana jest zarówno przez teksty słowne, jak i teksty ikoniczne, mapy i inne obrazy są bowiem obligatoryjną częścią gry. Omawiana klasa nazw własnych wykazuje także wysoki stopień zróżnicowania językowego: od asemantycznych, nieprzejrzystych znaczeniowo jednostek proprialnych budowanych przez tzw. generatory nazw, poprzez onimiczne formy obce dla polszczyzny, jednak przypominające morfemy (częstki znaczeniowe) znane z obcych języków, aż do językowo i semantycznie rozpoznawalnych wyrazów rodzimych, tworzących najczęściej czytelne deskrypcje jednostkowe. Wiele nazw własnych łączy się więc ze zjawiskiem symbolizmu fonetycznego. Wszystkie te formy nazewnictwa wykazują się także odpowiednim charakterem (chodzi o brzmienie wyrazów, układ głosek odpowiadający typom gier), zapewniając tym samym wybór danej gry przez graczy i konieczną podczas rozgrywki immersję. <i>gry komputerowe, nazwy geograficzne, fantasy, postapokalipsa, deskrypcje jednostkowe, symbolizm fonetyczny</i></p>
<p>Dvořáková Žaneta Czech Academy of Sciences</p>	<p>Names of Czech and Moravian Roma in the pre-war period</p>	<p>In August 1942, a list of all „Gypsies and people living in the Gypsy way” was made in the Protectorate of Bohemia and Moravia. This was followed by their deportation to concentration camps in Lety (Roma from Bohemia) and Hodonín near Kunštát (Roma from Moravia) and from there to the „Gypsy family camp”; in Auschwitz II, where most of them were murdered. The lists of prisoners are valuable not only for historians, but also for onomastics, as they allow us to analyze the naming habits of Czech and Moravian Roma in the pre-war period. The study will discuss the most common Roma surnames in Moravia (e.g. Daniel, Holomek, Herák, Malík, Kýr) and in Bohemia (e. g. Růžička, Janeček, Vrba, Serynek, Procházka) as well as the choice of their first (given) names. <i>personal names, surnames, given names, Roma, Gypsy, Bohemia, Moravia</i></p>
<p>Gałkowski Artur Uniwersytet Łódzki</p>	<p>Morfemy pochodzenia włoskiego w strukturach neologicznych markonimów polskich i międzynarodowych</p>	<p>Markonimia (chrematonimia marketingowa) tworzona na użytek komunikacji businessowej w Polsce i poza Polską wykazuje znaczące wpływy egzogenne, wśród których wyróżniają się odniesienia do języka włoskiego, tym samym kultury implikowanej tego rodzaju nawiązaniem. Widoczne są one na poziomie elementów morfologicznych służących do tworzenia markonimów w postaci neologicznej (najczęściej hybrydalnej). Dostrzegane w procesie nazwotwórczym elementy nagłosowe lub wygłosowe, w systemie włoszczyzny stanowią rdzenie bądź afiksy różnych kategorii gramatycznych, głównie rzeczowników i przymiotników. Najbardziej charakterystyczne częstki pochodzenia włoskiego w markonimii polskiej i międzynarodowej, to morfemy z podwojonymi spółgłoskami, w tym np. sufiksy z geminatami typu -ella, -etta, -issimo itp., ale także inne gwarantujące osiągnięcie tzw. efektu Italian sounding, tj. włączenie do obiegu komunikacyjnego struktur italianizujących lub wręcz pseudoitalianizmów. Przegląd tego rodzaju struktur morfologicznych (grafo- i fonosymbolicznych) zostanie przedstawiony w świetle kryteriów atrakcyjności, która motywuje wprowadzenie neologizmów italianizujących do zasobów markonimii.</p>

		<i>markonimy, chrematonimia marketingowa, neologia, leksyka włoska, formy italianizujące</i>
Gawroń Małgorzata Uniwersytet w Białymstoku	Imiona żeńskie w inskrypcjach nagrobnych cmentarza prawosławnego w Hajnówce	<p>Celem artykułu jest przedstawienie całości imiennictwa żeńskiego pochodzącego z cmentarza prawosławnego w Hajnówce od początku jego istnienia, czyli roku 1942, do roku 2020. Cmentarz prawosławny jest jednym z dwóch dużych cmentarzy Hajnówki – miasta o wielonarodowej i wielowyznaniowej społeczności. Materiał zebrany z inskrypcji ukazuje repertuar imienniczy, frekwencję poszczególnych imion, a także onimy dominujące w materiale. Oprócz analizy etymologicznej i frekwencyjnej antroponimia jest ukazana również od strony językowej, gdyż w materiale pojawiają się imiona w językach: polskim, białoruskim, rosyjskim i cerkiewnosłowiańskim. Repertuar imion cmentarza prawosławnego charakteryzuje się dużą wariantywnością jednostek imienniczych, ale też przewagą imion tradycyjnych i dobrze zakorzenionych w polskim imiennictwie. W korpusie imion znajdują się również onimy zdrobnione i spieszczone, imiona podwójne oraz onimy w transliteracji. Mimo przewagi w repertuarze onimów o etymologii greckiej najpopularniejszym imieniem jest hebrajskie imię Maria. W dalszej perspektywie zakłada się, że całość imiennictwa z nekropolii prawosławnej zostanie porównana z imionami pozyskanymi z cmentarza katolickiego w Hajnówce.</p> <p><i>imię, antroponimia, cmentarz, prawosławie, Podlasie, Hajnówka, antropomastykon</i></p>
Gliwa Renata Uniwersytet Łódzki	Fluencja słowna w zakresie nazw własnych w przebiegu choroby Parkinsona	<p>Leksykon mentalny nie jest strukturą jednorodną, składa się on m.in. z leksemów, które służą do nazywania przedmiotów o odniesieniach wielodesygnatowych i jednodesygnatowych. Najnowsze badania wskazują, że procesy ich wyszukiwania przebiegają innymi szlakami, ponieważ mieszczą się one w odrębnych sieciach mózgowych. Przyjmuje się, że nazwy własne są trudniejsze do uczenia się i wydobywania ze słownika mentalnego w każdym wieku. Rozwój choroby o podłożu neurodegeneracyjnym dodatkowo wpływa na pojawianie się trudności w zakresie wymienionych sprawności. Referat poświęcono ocenie możliwości wydobywania ze słownika semantycznego nazw własnych przez osoby ze zdiagnozowanym chorobą Parkinsona. Oceny dokonano na podstawie wyników testu fluencji słownej, jednego z najczęściej wykorzystywanych narzędzi do oceny zasobów leksykonu umysłowego, sposobu magazynowania wiedzy i możliwości jej wydobywania.</p> <p><i>nomina propria, fluencja słowna, choroba Parkinsona</i></p>

Górny Halszka Instytut Języka Polskiego PAN	Imiona pochodzenia germańskiego w średniowiecznej toponimii Polski	Przedmiotem rozważań będzie grupa ojkonomów odantroponimicznych motywowanych imionami pochodzenia germańskiego występującymi w średniowiecznej Polsce (ze zwróceniem uwagi na inne niż chrześcijańskie struktury imiennicze). Toponimy, powstałe do końca XVI w. w wyniku transonimizacji właściwej (ponowień) lub rozszerzonej (derywacji sufiksальной, paradygmatycznej, kompozycji) zostaną przedstawione w ujęciu frekwencyjnym i chronologiczno-geograficznym. Pod uwagę zostanie wzięty aspekt historyczny, społeczny, kulturowy, dzięki czemu wybrana grupa nazw miejscowych zostanie ukazana na szerszym tle w nawiązaniu m.in. do stosunków osadniczych, historii terenów pogranicznych czy kulturowych przyczyn zmian wzorów imienniczych. Uwzględniona zostanie struktura ojkonomów mających w podstawie imiona germańskie, a także adaptacje imion obcych zachowanych w nazewnictwie miejscowym Polski. <i>imiona germańskie, toponimy odantroponimiczne, transonimizacja, wariantywność onimiczna</i>
Graf Magdalena Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Literackie „pisanie” socrealistycznego miasta	Przedmiotem omówienia są literackie pejzaże miejskie socrealistycznej prozy. Uwagę kieruję zwłaszcza ku obecnym w tych utworach urbanonimom, analizując je nie tylko w kontekście funkcji lokalizującej w czasie i przestrzeni, ale zwracając uwagę na ich użycie w roli onimicznych sygnałów ówczesnej perswazji. <i>onomastyka literacka, urbanonimia, miasto</i>
Graf Paweł Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Czytelnik wobec nazw własnych naznaczonych obcością: doświadczenia, czasu, przestrzeni	Referat wpisuje się w doświadczenie onomastyki literackiej. Na przykładzie nazw własnych zawartych w prozie S. Chwina, A. Kuśniewicza i J. Pilcha zostanie ukazana „lektura obcości”, obcości wynikającej z odmienności prezentowanego czasu, przestrzeni i doświadczenia, generowanej przez nazwy, budujące fabułę powieści wskazanych twórców. Zapleczem teoretycznym będą teksty G. Deleuze’a, C. Levi-Straussa, B. Waldenfelsa. <i>onomastyka literacka, nazwy w literaturze, obcy, obcość, lektura, teoria prozy</i>
Havryliuk Olena Szkoła Doktorska Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie	Funkcje imion żeńskich i męskich w inskrypcjach nagrobnych na dziewiętnastowiecznych polskich katolickich cmentarzy Podola	W artykule będzie analizowano imiona żeńskie i męskie pochowanych na katolickich polskich dziewiętnastowiecznych cmentarzy Podola. Również wyznaczono rolę i funkcje imion w inskrypcjach nagrobnych Kresy południowowschodnie, Podole, inskrypcje nagrobne, cmentarze katolickie
Horyń Ewa Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie	Tendencje onimiczne w nazewnictwie podziemnych wyrobisk solnych	Celem niniejszego referatu jest wskazanie najważniejszych tendencji nazwotwórczych w tak specyficznym zbiorze onimów, jakim są nazwy własne podziemnych wyrobisk solnych. Szczegółowemu oglądowi zostaną poddane onimy odnoszące się do przestrzeni żupnej XVI-XIX w. Nazwy te odznaczają się własną specyfiką nazewniczą, są zróżnicowane zarówno pod względem motywacyjnym, jak i formalnym. Materiał źródłowy obejmuje: instrukcje górnicze, monografie turystyczne, przewodniki oraz opracowania historyczne. <i>tendencje onimiczne, nazwy wyrobisk solnych, Bochnia, Wieliczka</i>
Ilnicka Daniela Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie	Imiona męskie nadane na chrzcie w latach 1950-1955 w parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Częstochowie	Przedmiotem referatu będą imiona męskie nadane w latach 1950-1955 w parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Częstochowie. Celem jest ustalenie najpopularniejszych imion oraz próba wskazania motywacji towarzyszącej wyborowi tych antroponimów. Lista rangowa ekscerptów porówna będzie z imionami nadanymi w tej

		<p>parafii w latach 1980-1985 oraz 2007-2011. W analizie uwzględnione zostały imiona pierwsze i drugie . Poddany analizie materiał onimiczny zestawiony zostanie dodatkowo z ustaleniami przedstawionymi w Słowniku imion współcześnie w Polsce używanych Kazimierza Rymuta, tj. z liczbą imion nadanych w tym okresie w Polsce i w dawnym województwie częstochowskim.</p> <p><i>antroponimia, imię, chrzest, parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Częstochowie</i></p>
Ivoška Darius Institute Of Lithuanian Language, Vilnius (Lt)	„Own” and „Foreign” Personal Names in the 13th – 16th cc. Multicultural Prussia	<p>Since the 13th c., the predominantly separate, independent and culturally homogenous Prussian tribes have been conquered and united. Major assimilation processes affected the everyday life, religion, culture, and naming traditions. Paganism and naming tradition were the strongest phenomena that hindered Prussian assimilation long after the colonization and establishment of the Christian state by the German Order (GO). After the first Prussians were baptized in 1231 in Culm, Pomesania and Pogesania, Christian names began to take effect. Nevertheless, until the 14th c., Prussian anthroponyms dominated in Privileges of the GO Chancellery. The number of persons with Christian names increased significantly only by the end of the 14th c. The tradition of giving two personal names, previously established in the German and Polish onomasticon, just started to take root in the Prussian culture, cf.: 1342 Massinte Krek, 1344 Globune Tynekyne, 1360 Mathis Seme. The report addresses the issue of personal names as indicators of Prussian ethnic identity.</p> <p><i>historical personal names, ethnical identity, naming tendency</i></p>
Jaros Violetta Uniwersytet Humanistyczno- Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie	Eponimy w listach emigracyjnych Joachima Lelewela do przyjaciół i znajomych	<p>Przedmiotem dociekań badawczych uczyniono słownictwo apelatywne motywowane nazwami własnymi, występujące w języku potocznym (emigracyjnych listach do przyjaciół i znajomych) Joachima Lelewela. Wyekszerpowana leksyka skonfrontowana została ze słownikami języka polskiego i usystematyzowana według podstaw motywacyjnych, a następnie w obrębie poszczególnych grup motywacyjnych eponimy uporządkowane zostały według obszarów tematycznych, w których występowały one w badanych tekstach listów, oraz kryterium gramatycznego z uwzględnieniem budowy strukturalnej jednostek leksykalnych. Dodatkowo zestawiono ekscerpty z deonimami występującymi w języku naukowym historyka. Ustalono, że analizowane eponimy są motywowane przez różne podstawy proprialne i należą do różnych części mowy, charakteryzuje je ponadto wariantywność graficzna. Zebrana leksyka związana jest przede wszystkim z działalnością naukową i polityczną Lelewela.</p> <p><i>eponim, deonimizacja, język potoczny, idiolekt, list</i></p>

<p>Jedynak-Wypych Anna Uniwersytet Opolski (doktorantka)</p>	<p>Wpływy obce w nazewnictwie komediowym w okresie od XVII do XIX wieku</p>	<p>Autorka poddała analizie sferę proprialną wyekscerpowaną ze 125 tekstów polskich komedii napisanych przez 27 autorów w okresie od XVII do XIX wieku. Znaczna część tekstów przedromantycznych to adaptacje i przekłady, fakt ten nie pozostaje bez wpływu na nazewnictwo komedii. Teatr za czasów panowania Władysława IV nie był wolny od wpływów włoskich. Wiek XVIII upłynął pod znakiem prób tworzenia oryginalnych polskich tekstów komediowych motywowanych aktualnymi wydarzeniami społeczno-politycznymi. Rodzima twórczość pozostawała pod wpływem wzorców włoskich i francuskich. W twórczości komediowej doby romantyzmu zauważyć można rozwój gatunku polegający na mniej intensywnym przerabianiu lub adaptowaniu tekstów autorów obcojęzycznych. Ciekawostką może być fakt, że twórczość takich autorów, jak np. Plaut i Terencjusz też w znaczącym stopniu wpłynęła na nazewnictwo polskich komedii. <i>onomastyka literacka, komedia, przekład, adaptacja</i></p>
<p>Jurczyńska-Kłosok Agnieszka Uniwersytet Jagielloński</p>	<p>Motywacje nazewnicze wybranych tatrzańskich toponimów (polskich i obcojęzycznych)</p>	<p>Tatry – od czasów plemiennych naturalna granica pomiędzy obszarami etniczno-językowymi – stanowią obszar pogranicza językowego (u ich stóp funkcjonowały obok siebie cztery języki: polski, słowacki, niemiecki i węgierski). Języki i kultury sąsiadujących ze sobą narodów na bieżąco się więc przenikały, co z kolei pozostawiło ślad również w nazewnictwie (wiele obiektów posiada nazwy w czterech językach np. Hinterer Mönch, Zadni Mních, Druhý Mních, Hátsó Barát). Celem referatu jest przedstawienie motywacji nazewniczych wybranych tatrzańskich toponimów – polskich i obcojęzycznych – oraz zestawienie ich ze sobą pod kątem zawartych w nich informacji dotyczących systemu wartości nazywających oraz postrzegania przez nich świata. Warto też przy tym zauważyć, że niektóre z nazw „przekroczyły granicę” i nie różnią się między sobą ani pod względem typu nominacji, ani pod względem motywacyjnym, na co w referacie również chciałabym zwrócić uwagę. <i>nazewnictwo Tatr, nazewnictwo obszarów pogranicznych, motywacja nazewnicza, sposoby nominacji, nazwy polskie i obcojęzyczne</i></p>
<p>Kałużyńska Irena Uniwersytet Warszawski</p>	<p>Chińskie pseudonimy internetowe</p>	<p>Najpopularniejszym sposobem komunikowania się w Internecie pozostaje prowadzenie “konwersacji pisanej”. Użytkownicy, aby zalogować się do danego systemu internetowego, muszą wykreować i zgłosić swój pseudonim internetowy (nick, nickname). Pseudonimy internetowe charakteryzuje znaczna różnorodność, w zależności od celu i języka komunikacji, czy też indywidualnych cech osobowych użytkownika. Referat ma na celu przedstawienie i omówienie zagadnienia chińskich pseudonimów internetowych, mających swoje cechy charakterystyczne, wynikające ze specyfiki chińskiego języka i chińskiej kultury nazewniczej. Analiza obejmuje formę nicków i ich cechy semantyczne. Do badań wykorzystano materiał nazewniczy zgromadzony przez chińskich i zachodnich badaczy. <i>pseudonim internetowy, nick, chińskie pseudonimy internetowe, nazewnictwo chińskie</i></p>

<p>Karpecki Łukasz Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, Warszawski Uniwersytet</p>	<p>Przemiany języka i kultury pogranicza południowo-wschodniego od XVIII do XXI wieku utrwalone w imiennictwie mieszkańców wsi (na przykładzie Nowosiółek Dydyńskich w powiecie przemyskim)</p>	<p>Przeprowadzając badania diachroniczne nad antroponimią danej miejscowości należy zważyć na uwarunkowania kulturowe, wyznania występujące na wskazanym obszarze, tło historyczne i innego rodzaju czynniki mogące mieć wpływ na zasób imiennictwa mieszkańców. Imiona nadawane od XVIII do XXI wieku mieszkańcom Nowosiółek Dydyńskich, niewielkiej wsi leżącej na Pogórzu Przemyskim, posłużyły mi zobrazowaniu przemiany jaka zaszła w ciągu wieków w kulturze tych pogranicznych terenów. Pierwotnie dominowała tu bowiem kultura rusińska, czego wyrazem są nadawane jeszcze u schyłku XVIII wieku imiona o wyraźnej proveniencji rusińskiej (np. Hryć, Fedko, Ihnat). Rusini żyli wspólnie z ludnością polską, niemiecką i żydowską. Stopniowo jednak, wraz z pojawieniem się w XVII wieku Kościoła rzymskokatolickiego w Kalwarii Paclawskiej, przeważać zaczął duch polski, aby ostatecznie zdominować bezpowrotnie krajobraz kulturowy tych terenów. Podczas wystąpienia zaprezentuję rys historyczno-geograficzno-kulturowy południowo-wschodniego pogranicza Polski oraz wyniki badań nad historycznym i współczesnym imiennictwem mieszkańców Nowosiółek Dydyńskich, udowadniając przy tym, że imiona mogą obrazować tarcia na polu kultury. <i>Antroponimia kulturowa, imiennictwo, pogranicze południowo-wschodnie, Nowosiółki Dydyńskie</i></p>
<p>Kazík Miroslav Trnavská univerzita</p>	<p>Živé osobné mená ženatých mužov z oblasti horných myjavských kopaníc</p>	<p>V príspevku charakterizujeme neoficiálnu pomenováciu sústavu osôb v triede ženatých mužov v hornej časti myjavských kopaníc. Analyzovaný materiál pochádza z vlastného terénneho výskumu realizovaného v oblasti. Pri spracovaní a analýze vychádzame z teórie vlastných mien slovenského onomastika prof. Vincenta Blanára. Všímame si pomenovacie modely, ich frekvenciu a distribúciu, ako aj funkčné členy, ktorými sú rodné (krstné) meno, priezvisko, individuálna charakteristika, rodinné meno, meno domu a apelatívny člen. Horné myjavské kopanice ležia na území Slovenska pri hraniciach s Českou republikou, dominuje v nich evanjelické a. v. náboženstvo. <i>antroponymia, neúradné osobné mená, myjavské kopanice, pomenovacie modely</i></p>
<p>Kiszka-Pytel Beata Uniwersytet Śląski w Katowicach</p>	<p>Nazwy audycji radiowych z antroponimem odnoszącym się do prowadzącego w tle</p>	<p>Celem wystąpienia jest analiza tytułów audycji radiowych, których główny element stanowi antroponim (przede wszystkim nazwisko, a także – w nieco mniejszym stopniu – imię lub przezwisko) związany z prowadzącym. Wskazana grupa ideonimów zwraca uwagę głównie ze względu na nowe znaczenie antroponimu, jakie zyskuje on w kontekście tytułu radiowej audycji. Staje się on marką i znakiem rozpoznawczym nie tylko konkretnego programu, ale całej stacji radiowej, potwierdzając tym samym, że to ludzie tworzą radio. Bogactwo i różnorodność stacji są bowiem zbudowane na podstawie indywidualizmu i wyjątkowości prowadzących. Badana grupa nazw audycji radiowych wskazuje ponadto na odbiorcę, na którym zależy stacji radiowej – zgodnie z wiekiem, wykształceniem czy preferencjami tegoż. Co więcej, interesujących spostrzeżeń dostarcza także analiza struktury ideonimów wykorzystująca odwołania do zmysłów, gatunku muzyki czy pory dnia emisji audycji. <i>onomastyka, ideonimy, antroponimy, nazwy audycji radiowych</i></p>

<p>Klemensová Tereza University of Ostrava David Jaroslav University of Ostrava</p>	<p>„The motto of us is to be: To degermanize completely our homeland” – German Place Names in the Perspective of Post-war Opinion Journalism</p>	<p>The paper is aimed at the reflection of German place names in Czech opinion-journalism during the period between 1945 and 1946. At the time, during the German people removal (expulsion) from Czechoslovakia, the „degermanization” process (presented also as „rebohemization”) culminated. In connection with it, German place names were also removed. Their change and replacement were discussed among scholars (geographers, linguists, historians); mostly, however, they were the centre of interest for amateurs (politicians, journalists, the public) as well. The research is based on six sources – the nationwide Rudé právo and Kulturní politika, and four local periodicals focused on newly settled areas (mostly the Sudetenland) – Stráž severu, Šumavský hraničář, Hraničář, and Moravský jih. The examined topics are, for instance, the ways German place names were perceived and presented in the press, the inadmissibility of German names in the Czech landscape and that-time justifications of the process of renaming, the forms of name changes (renaming, public competition, etc.), and others. <i>German place name, Czech Land, post-war degermanization, discussion about renaming, opinion journalism</i></p>
<p>Klimas Agnieszka Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie</p>	<p>Nazwiska odimienne utrwalone w XIX-wiecznej antroponimii Piotrkowa Trybunalskiego i okolic.</p>	<p>Praca poświęcona zostanie analizie nazwisk motywowanych imionami na obszarze niejednorodnym etnicznie i wyznaniowo, jakim był XIX-wieczny Piotrków Trybunalski i jego okolice. Wskazane zostaną modele nazwisk odimiennych, uwzględniające ich budowę strukturalną, funkcjonujące w systemach nazewniczych poszczególnych grup etnicznych (głównie Polaków, Żydów, osadników niemieckich, ludności o wschodniosłowiańskim pochodzeniu), sąsiadujących na ziemi piotrkowskiej. Analiza odbywać się będzie z uwzględnieniem aspektu wyznaniowo-kulturowego procesów nazwiskotwórczych na badanym terenie, a także mechanizmów adaptacji językowej do polskiego systemu językowego. Zwrócona także zostanie uwaga na złożoność interpretacji nazwisk odimiennych na obszarze wielokulturowym i często brak możliwości jednoznacznego ustalenia podstawy derywacyjnej ze względu m.in. na bogaty zbiór form imiennych lub inną jeszcze możliwość interpretacyjną danego onimu. <i>językoznawstwo, onomastyka, antroponimia, wielokulturowość</i></p>

<p>Kojder Marcin Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie</p>	<p>Nazwy piwnej rewolucji, czyli o persfazyjnym potencjale i funkcji atraktywnej nazw związanych z produkcją, dystrybucją i promocją piw rzemieślniczych w Polsce</p>	<p>Przedmiotem wystąpienia będzie przedstawienie założeń metodologicznych projektu badawczego poświęconego opisowi chrematonimii użytkowej związanej z produkcją, dystrybucją i promocją piw rzemieślniczych w Polsce. W ostatnich latach w Polsce mamy do czynienia z tzw. „piwną rewolucją”, przejawiającą się we wzroście zainteresowania konsumenckiego i popytu na produkty browarów rzemieślniczych. Wraz z pojawieniem się na rynku nowych producentów, produktów, lokali handlowych i usługowych w sferze nazewnictwa pojawiły się nowe nazwy własne: nazwy produktów, browarów, lokali usługowo-handlowych (restauracji, pubów, sklepów specjalistycznych), czy nazwy medialne (nazwy blogów, vlogów, stron internetowych, profili w mediach społecznościowych). Celem projektu badawczego jest opis tej kategorii onimicznej oraz mechanizmów jej funkcjonowania w kontekście kultury konsumpcyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem potencjału perswazyjnego i działania za pomocą nazw na klienta/obiorcę. <i>chrematonimia, chrematonimia użytkowa, nazwa marketingowa, nazwa rodzajowa, nazwy piw, piwna rewolucja</i></p>
<p>Koper Mariusz Instytut Językoznawstwa KUL</p>	<p>Dokąd zmierzasz, onomastyko? O współczesnych tropach badawczych w zakresie metodologii nominów propriów</p>	<p>Współczesna refleksja dotycząca nazw własnych coraz częściej wykorzystuje innowacyjne rozwiązania metodologiczne, które odchodzą od tradycyjnych ujęć w zakresie analizy nominów propriów. Sięganie po nowe metody badań bądź też ich implantacja z innych dyscyplin językoznawczych, nauk humanistycznych, społecznych, ścisłych jest coraz bardziej zauważalna, bo objawia się m.in. odchodzeniem od tradycyjnych nurtów onomastycznych, w których przez wiele lat dominował paradygmat strukturalistyczny. W nowszych pracach z zakresu onomastyki można zauważyć coraz śmielsze sięganie po ustalenia współczesnej kognitywistyki, neurolingwistyki czy neurobiologii. Innowacyjne rozwiązania teoretyczno-metodologiczne mogą też dokonywać się w postaci przewartościowań i tzw. zwrotów występujących również w innych dyscyplinach i subdyscyplinach obecnej humanistyki. W ich wyniku może być dokonywana reinterpretacja różnych elementów języka i tekstu. Zwroty (np. kulturowy czy pamięciowy) mogą też towarzyszyć tradycyjnej analizie etymologicznej, semantycznej i strukturalnej, poszerzając interpretację nazw własnych o nowe horyzonty badawcze. Niezbędna jest jednak uprzednia gruntowna analiza materiału, uwzględniająca tradycyjny aparat metodologiczny. Bez wnikliwej charakterystyki semantycznej oraz strukturalnej korpus nazewnictwa może zostać bowiem w niewłaściwy sposób zinterpretowany, a jego jednostronna analiza doprowadzić do powierzchownych a nawet błędnych wniosków. <i>onomastyka, toponimia, antroponimia, metodologia badań, nazwy własne</i></p>
<p>Korbut Viktor Uniwersytet Warszawski</p>	<p>Onomastyka Białorusi i Litwy a wpływy na nią języka polskiego na łamach pierwszych gazet białoruskojęzycznych „Nasza Dola” i „Nasza Niwa” w latach 1906–1907</p>	<p>Na łamach pierwszych białoruskojęzycznych gazet „Nasza Dola” i „Nasza Niwa” w latach 1906–1907 aktywnie toczył się proces utrwalania nazw geograficznych Białorusi i Litwy w języku białoruskim. W związku z tym działacze białoruscy stanęli przed zadaniem tworzenia form nazw w języku białoruskim. W związku z faktem, że dotychczas białoruskie formy nazw miejscowości na Białorusi i jej pograniczu z Litwą praktycznie nie były używane w prasie, zaistniała potrzeba stworzenia takich pisemnych form onomastikonu. Powstaje pytanie, na jakiej podstawie te formy się kształtowały. Po</p>

		<p>pierwsze, nazwy miejscowości zostały zapożyczone z języka rosyjskiego (Brest-Litoŭski, Hłubokaje). Po drugie, zostały przeniesione z języka polskiego (Breść-Litoŭsk, Mołodeczno). W obu przypadkach należy zwrócić uwagę na fakt, że wiele nazw Białorusi było używanych w języku rosyjskim w zniekształconej formie, zapożyczonych z języka polskiego po wcieleniu ziem wschodnich dawnej Rzeczypospolitej (Wielkiego Księstwa Litewskiego) do Imperium Rosyjskiego w latach 1772-1795. Dlatego większość nazw miejscowości w białoruskim języku literackim w latach 1906-1907 utrwalono w formach, których materiałem źródłowym był język polski (Minsk, Witebsk, Połock, u Mohilewie). Jednocześnie istniała trzecia tendencja związana ze stosowaniem form zaczerpniętych z białoruskiego języka ludowego (Wilnia, Miensk, Wiciebsk, Hłybokoje, Гродня, у Магилёви, Nioman). Naprawdę warto zaznaczyć i czwarta tendencję, która łączy trzy poprzednie i cechuje się tworzeniem nazw, które mogły być zapożyczone z różnych źródeł – zarówno polskich, jak i rosyjskich i jednocześnie posiadać cechy białoruskie (u Ihumiani, Stoŭbcy, u Merečouščyni, Hrodno, Nawahrudok, Maładeczna). W tym czy innym stopniu każda z tych tendencji dotychczas cechuje nazewnictwo Białorusi w języku białoruskim.</p> <p><i>Białoruś, Litwa, język polski, język białoruski, prasa, Białorusini</i></p>
<p>Kowalczyk Olga Uniwersytet Wrocławski</p>	<p>Źródła informacji do badań polsko-ukraińskiej porejonimii kolejowej</p>	<p>Celem proponowanego wystąpienia będzie przedstawienie wyników badań prowadzonych wokół problematyki leksyki kolejowej w ujęciu porównawczym (polsko-ukraińskim). W referacie uwaga poświęcona zostanie charakterystyce wybranych typów źródeł informacji, które wykorzystać można do badań porejonimii kolejowej w obu wspomnianych językach. Omówione zostaną przykłady źródeł informacji wykorzystywanych zarówno do badań porejonimii kolejowej o charakterze oficjalnym (m.in. Rozkłady Jazdy), jak i nieoficjalnym – socjolektalnym (np. zapisy rozmów prowadzonych pomiędzy pasjonatami kolejnictwa a pracownikami kolejowymi, które wyeksцерpowano z forów internetowych). Dodatkowo w wystąpieniu omawiane typy źródeł informacji podlegać będą krytycznej analizie oraz ocenie. W ramach podsumowania wskazane zostaną praktyczne możliwości wykorzystania omówionych typów źródeł informacji do ekscерpcji materiału leksykalnego niezbędnego w prowadzeniu badań onomastycznych.</p> <p><i>językoznawstwo porównawcze, onomastyka porównawcza, leksyka kolejowa, porejonimia kolejowa, źródła informacji</i></p>

<p>Kresa Monika Uniwersytet Warszawski</p>	<p>Między fikcją a rzeczywistością - nazwy własne w (nie tylko) literackiej przestrzeni wielokulturowej Andrzeja Mularczyka („Cudownie ocalony”)</p>	<p>Andrzej Mularczyk znany jest przede wszystkim jako jeden z twórców filmowej trylogii o Kargulu i Pawlaku. Urodzony w 1930 roku pisarz, scenarzysta, a przede wszystkim reportażysta ma na swoim koncie bardzo bogaty dorobek, w którym wielokrotnie powracają historie wysiedleńców z Kresów Wschodnich. Jednym z takich tekstów jest opowiadanie „Cudownie ocalony”, którego akcja rozgrywa się w latach 60 na Ziemiach Zachodnich, stanowiących swoisty amalgamat kulturowo-społeczny tamtych czasów. Przedmiotem referatu są nazwy własne użyte w opowiadaniu oraz w zrealizowanych na jego podstawie słuchowisku radiowym i filmie telewizyjnym. Cel badań stanowi analiza onimów różnego typu: imion (np. Mikołaj, Hanka), nazwisk (np. Biesaga, Jamrozik), pseudonimów (np. Lola), nazw zwierząt (np. Cygan, Kosmos), nazw miejscowości (np. Lutomyśl, Trembowla, Krowinka) i mikrotoponimów (np. Siarcza Łąka). W referacie przedstawię wyniki analizy porównawczej, której celem będzie pokazanie źródeł wykorzystanych onimów, a przede wszystkim ich funkcji socjolingwistycznej, pozwalającej pokazać wielokulturowość prowincjonalnej społeczności Ziemi Zachodnich lat 60 XX wieku. <i>onomastyka literacka, Andrzej Mularczyk, Cudownie ocalony, onomastyka filmowa, antroponimy, zoonimy, toponimy, mikrotoponimy</i></p>
<p>Krško Jaromír Katedra slovenského jazyka a komunikácie FF UMB Banská Bystrica</p>	<p>Logonymum ako súčasť jazykovej krajiny</p>	<p>Príspevok je venovaný výskumu jazykovej krajiny v meste Banská Bystrica. Autor sa zameriava na logonymá ako súčasť jazykovej krajiny, ktoré analyzuje po formálnej stránke, pozornosť venuje aj počtu použitých jazykov. Zároveň venuje pozornosť doterajším onomastickým výskumom logonymie na Slovensku a v zahraničí a posunu výskumu z pohľadu jazykovej krajiny. <i>jazyková krajina, Banská Bystrica, logonymum</i></p>
<p>Kuć Joanna Uniwersytet w Białymstoku</p>	<p>Nazwy własne w komunikacji społecznej na przykładzie podlaskich źródeł notarialnych z XIX wieku</p>	<p>Referat będzie poświęcony opisowi i interpretacji językoznawczej niektórych przejawów funkcjonowania imion i nazwisk w komunikacji społecznej uwarunkowanej rodzajem sytuacji komunikacyjnej i typem kontaktu językowego. Tekst zwraca uwagę na problemy gramatyczne nazewnictwa własnego w komunikacji kancelaryjnej w kontekście rozstrzygnięć normatywnych i trudności wynikające z tendencji w funkcjonowaniu nazwisk w XIX-wiecznych aktach notarialnych z Podlasia. Jako elementy rzeczywistości pozajęzykowej, społecznej i prawnej imiona i nazwiska w dokumentach urzędowych są obligatoryjne, priorytetowe, stanowią swoistą własność człowieka, wyznaczają jego przestrzeń osobistą, komunikacyjną, publiczną, z odniesieniem do szerszych zbiorowości społecznych, wspólnot lokalnych i narodowych. Pokazują ścieranie się ze sobą różnych pierwiastków etnicznych, kulturowych, wyznaniowych, dowodzą dziedziczności nazwisk w przeciwieństwie do imion. Funkcjonują jako oficjalne, urzędowo zatwierdzone miana w komunikacji urzędowej, nawet te uznawane za nieobligatoryjne (przydomki) okazują się niezbędne w pewnych działaniach urzędowych. <i>nazwy własne, komunikacja urzędowa, źródła podlaskie, XIX wiek</i></p>

<p>Kulik Irena absolwentka KUL</p>	<p>Nazwy własne na podstawie powieści Zbigniewa Żakiewicza „Wilcze łąki”</p>	<p>Pierwszą częścią „Tryptyku wileńskiego” (Gdańsk 2005) Zbigniewa Żakiewicza, który urodził się w 1933 roku w Wilnie, jest opowieść biograficzna pt. „Wilcze łąki” składająca się z 22 opowiadań oraz napisana w stylu skojarzeniowo-fantastycznym, która pierwotnie ukazała się drukiem w 1982 roku (wydawnictwo Czytelnik, Warszawa). Opowiada o kresowym utraconym świecie na pograniczu II RP (obecnie zachodni teren Białorusi), małej wielokulturowej ojczyźnie z perspektywy siedmioletniego głównego bohatera Rysia Wołczackiego. Autor, tworząc mitologię kresów wschodnich, przybliżył polsko-litewsko-białoruskie pogranicze i w ten sposób ukazał odrębność miejscowej kultury, krzyżując różne zjawiska o charakterze kulturalnym, obyczajowym i językowym, co również jest widoczne na przykładzie nazw własnych, jak np. w określeniu głównego bohatera: „[...] Wałczok.. – szepczą chłopcy. Wałczonak... -Wołczacki! – twardo mówi ojciec, podnosząc na czoło okulary, a jest gruby i potężny. – Wołk-Wołczacki! „A jakżeż, Wauczacki” [...] (s.44); [...] „Wołczackij? [...] (s.76). W powieści zauważalne są trzy typy obiektu nazewniczego: 1) nazwy literackie bezpośrednio odnoszące się do obiektów autentycznych, takie jak np.: Rzym, Wilno, Wilia, radio Philips; 2) obiekty świata przedstawionego są fikcyjne, lecz realistyczne, np.: nazwy miejscowości z typowym odlitewskim sufiksem dzierżawczym -iszki: Piekieliszki, Mysikiszki, Apsikiszki; 3) obiekty świata przedstawionego są fantastyczne, np.: dziedy-dziadule – Podprożny, Nasturcjowy. Dlatego mam zamiar ukazać i wyjaśnić w znacznej mierze fikcyjne nazwy literackie, które Żakiewicz utworzył według modeli typowych dla nazewnictwa uzualnego z cechami języka pogranicza wielokulturowego oraz nieliczne realistyczne. <i>onomastyka literacka</i></p>
<p>Kurdyła Tomasz Uniwersytet Jagielloński</p>	<p>Pochodzenie i geografia nazwiska Kurdyła (i nazwisk pokrewnych)</p>	<p>Wystąpienie będzie poświęcone nazwisku Kurdyła oraz innym nazwiskom opartym na rdzeniu kurd-/kord, a także nazwiskom od innych rdzeni, lecz tworzonym za pomocą sufiksu -yła. W słownikach onomastycznych nazwiska te mają kilka odmiennych, zdaniem autora w większości mało prawdopodobnych motywacji. W dotarciu do odkrycia właściwej powinno pomóc zbadanie geografii tych nazwisk: miano Kurdyła jest najbardziej charakterystyczne dla wsi polskich w otoczeniu łemkowskim, nazwiska pokrewne w większości występują na pograniczu wschodnio-południowym. Pomocne będzie również zbadanie słownictwa gwarowego z rdzeniem kurd-/kord- oraz geografii gwarowego typu słowotwórczego: rzeczownik + yła. <i>onomastyka, antroponimia, nazwisko, pogranicze językowe, słowotwórstwo</i></p>
<p>Lech-Kirstein Danuta Uniwersytet Opolski</p>	<p>Wartości uniwersalne w śląskich nazwach geograficznych pochodzących od nazw ptaków</p>	<p>Przedmiotem referatu są nazwy geograficzne Śląska pochodzące od nazw ptaków. Punktem wyjścia rozważań jest teza, że nazwy własne tworzone z leksykalnego budulca można przełożyć na płaszczyznę semantyczną i analizować ich znaczenie, w tym znaczenie konotacyjne. Analiza materiału onimicznego doprowadza do wniosku, że obrazy językowe polski i niemiecki nie różnią się zbytnio, a nazwy własne są nośnikami wartości uniwersalnych. <i>nazwy geograficzne, onomastyka śląska, onomastyka kulturowa, konotacje nazw własnych, wartościowanie</i></p>

<p>Łojek Agata Uniwersytet Warszawski</p>	<p>Chłop, mieszczanin, szlachcic? Społeczne aspekty badań antroponimii historycznej (XVII–XIX w.) obszaru Kielecczyzny (na przykładzie parafii Daleszyce)</p>	<p>Referat stanowi próbę zaprezentowania wstępnej analizy socjolingwistycznej nazwisk wyekscerpowanych z ksiąg metrykalnych (ksiąg urodzeń) parafii Daleszyce (woj. świętokrzyskie) z lat 1602–1617, 1702–1717, 1802–1817 (badania prowadzone w ramach projektu realizowanego w programie „Diamentowy Grant”). W wystąpieniu podejmę próbę odpowiedzi na pytanie, czy w wypadku – kolejno – siedemnastowiecznych, osiemnastowiecznych i dziewiętnastowiecznych formacji antroponimicznych można mówić o tzw. nazwiskach „szlacheckich”, „mieszczańskich” i „chłopskich” oraz czy pochodzenie społeczne miało wpływ na kształt językowy i motywację nazwisk. Obszarem prowadzonych poszukiwań jest antroponimia społeczności kilkutysięcznej parafii, na której terenie przez lata egzystowały różne kultury (chrześcijańska i żydowska), narodowości (polska, żydowska i niemiecka) oraz grupy społeczne (zamieszkująca miasto szlachta, daleszyccy mieszczenie i chłopi z okolicznych wsi). Celem wystąpienia jest wskazanie podobieństw i różnic w sposobach identyfikacji przedstawicieli tych warstw społeczeństwa oraz wskazanie związku językowego kształtu antroponimów ze społeczną identyfikacją człowieka (w początkach kształtowania się dwuelementowego systemu identyfikacji jednostki i później). W wystąpieniu poruszę także kwestię modelowości badanych nazwisk, czyli wykorzystywania modelu nazwisk z sufiksem „-ski” jedynie jako modelu strukturalnego oderwanego od ich pierwotnej odmiejscowej motywacji. <i>antroponimia, nazwiska, socjolingwistyka, Kielecczyzna, księgi metrykalne</i></p>
<p>Magda-Czekaj Małgorzata Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk w Krakowie</p>	<p>Archetypiczne nazwy ikon prawosławnych</p>	<p>Przedmiotem mojego referatu będą archetypiczne nazwy ikon prawosławnych. W swoich rozważaniach oprę się na ikonach znanych ikonografów ruskich, bułgarskich i polskich. Moim zamiarem jest pokazanie wybranych nazw ikon oraz ich funkcji w porównaniu z funkcją ikony. <i>ikononim, ikonografia, funkcje tytułu</i></p>
<p>Marcinkiewicz Radosław Uniwersytet Opolski</p>	<p>Eponimiczny? O pewnym typie tytułu albumu fonograficznego</p>	<p>Specyfika warstwy onimicznej publikacji fonograficznych ulega zmianom. W muzyce popularnej pewien stopień standaryzacji nazewnictwa osiągnięto w latach 60. XX wieku, co w wypadku albumów zaowocowało „dwustopniowym” sposobem identyfikowania dzieł tego typu, uwzględniającym oprócz ideonimu także artifonim wykonawcy. Należy zauważyć, że w szczególnych wypadkach albumy opatrywane są jedną nazwą własną, pełniącą funkcję zarówno artifonimu, jak i ideonimu. Mimo iż w taki sposób najczęściej opisywane są płyty debiutanckie, co ma ułatwić publiczności zapamiętanie nazwy wykonawcy dopiero rozpoczynającego karierę, w referacie problem zostanie zaprezentowany jako bardziej złożony i wykraczający poza sytuacje stereotypowe, posłużenie się tytułem eponimicznym nie zawsze bowiem wynika z potrzeby zredukowania liczby onimów i może być motywowane także innymi, wielorakimi czynnikami. W wystąpieniu podjęte zostaną również kwestie: utrudnień związanych z delimitacją tytułów dzieł fonograficznych (co jest istotne np. podczas sporządzania zestawień dyskograficznych), nieoficjalnych i oficjalnych ekwiwalentów ideonimów tego typu, a także wpływu zróżnicowania typologicznego albumów muzycznych na odnoszące się do nich nazwy własne. <i>ideonimy, artifonimy, onimia muzyczna, fonografia</i></p>

<p>Matusiak-Kempa Iza Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie</p>	<p>Od mikrotekstu do wielkich narracji. Udział osobowych nazw własnych w tworzeniu wspólnotowej wizji świata</p>	<p>Celem referatu jest próba spojrzenia na sferę antroponimiczną języka jako na sposób odtwarzania wspólnotowych narracji, które są podstawowym sposobem rozumienia praw rządzących światem i relacjami społecznymi. W wystąpieniu podjęta zostanie próba spojrzenia na system antroponimiczny jak na dzieło literackie o budowie szkatułkowej. Będę argumentować na rzecz tezy, że analiza osobowych nazw własnych – jako nośników treści istotnych z punktu widzenia wspólnoty – może wspomagać odtwarzanie wspólnotowych narracji. Na onimiczną „opowieść” składają się pojedyncze akty kreacji nazewniczych (mające charakter dynamicznych negocjacji), układające się z kolei w większe zbiory semantyczne, formalne i pragmatyczne, deszyfrowane zgodnie z określonymi regułami kategoryzacji świata i nazewniczego kodu. Spojrzenie zaś na sam system nazywania osób, zarówno w aspekcie synchronicznym, jak i diachronicznym, jest jedną z alternatywnych dróg prowadzących do poznawania wspólnotowych celów i sposobów ich osiągnięcia. <i>antroponimia, językoznawstwo kulturowe, wielkie narracje</i></p>
<p>Miffek David Katedra českého jazyka Filozofické fakulty Ostravské univerzity</p>	<p>Urbanonymie města Most v první polovině 20. století</p>	<p>Príspevek se bude věnovat proměnám urbanonymie v severočeském městě Most (Ústecký kraj – Česká republika). Toto sídlo se nachází na území bývalých Sudet, tj. oblasti, kde před druhou světovou válkou žilo především německojazyčné obyvatelstvo. Historické mezníky první poloviny 20. století (existence Rakousko-Uherska, vznik samostatného Československa, obsazení Sudet německým Wehrmachtem, poválečný odsun německého obyvatelstva a příliv československého obyvatelstva z vnitrozemí a reemigrantů, nástup komunistů k moci v Československu) představují významné dějinné zvraty, které se musely zákonitě projevit také na proměnách mosteckého urbanonymického prostoru. Budeme sledovat nejen ideologický a politický vliv na přejmenování veřejných prostranství, ale také to, zda v Mostě existovala místopisná komise, nebo zda byla urbanonyma vybírána spontánně, případně zda i neutrální německá/česká urbanonyma byla nahrazována označeními jinými. <i>Most, Sudety, urbanonymum, urbanonymie, ideologie</i></p>
<p>Mika Justyna Uniwersytet Rzeszowski</p>	<p>Granice inwencji imienniczej w Polsce - w diachronicznej perspektywie językoznawczej i prawnej</p>	<p>Zgłoszenie narodzin dziecka w urzędzie stanu cywilnego wiąże się m.in. z koniecznością wybrania dla niego imienia. Jakkolwiek wybór należy zasadniczo do rodziców (zgłaszających), prawo nie pozostawia w tym zakresie całkowitej dowolności. Ograniczenia obowiązują także w odniesieniu do ewentualnej zmiany imienia. Co interesujące, w przypadkach granicznych – budzących zastrzeżenia – bywa, że urzędnicy, rodzice bądź sądy zwracają się z prośbą o opinie do Rady Języka Polskiego. Celem referatu będzie przedstawienie anonsowanej problematyki (tym samym próba uchwycenia tytułowych granic) w ujęciu językoznawczym oraz prawnym, tzn. zaprezentowanie przykładów imion, które stały się przyczyną prawno-językowych wątpliwości, omówienie argumentacji sądów rozstrzygających zaistniałe w tej materii spory oraz zapytań zabierających głos w sprawie językoznawców, wreszcie wskazanie najnowszych – niszowych, zarówno formalnie zaakceptowanych, jak i nie, polskich propozycji imienniczych. Przedmiotem wcześniejszej analizy uczynione zostaną w związku z tym</p>

		orzeczenia sądowe, opinie Rady Języka Polskiego o imionach, udostępnione publicznie w Internecie listy imion nadanych dzieciom w 2020 r. oraz materiały prasowe. <i>nazwa własna, imię, prawo</i>
Młynarczyk Ewa Uniwersytet Pedagogiczny	Nazwy zakładów rzemieślniczych jako świadectwo współczesnych przemian społecznych i kulturowych	Nazwy zakładów rzemieślniczych innych niż kosmetyczne lub fryzjerskie rzadko są obiektem językoznawczych opracowań. Część placówek, w których wykonuje się tradycyjne usługi rzemieślnicze, nosi nazwę o wyłącznie deskrytywnym charakterze, wskazującą jednoznacznie rodzaj prowadzonej działalności. W wyniku przeobrażeń cywilizacyjnych i kulturowych niektórzy rzemieślnicy widzą jednak konieczność wyróżniania swoich placówek, zwłaszcza w przestrzeni internetowej. Referat jest próbą odpowiedzi na pytanie, na ile w nazwach placówek tradycyjnych usług rzemieślniczych odzwierciedlają się współczesne tendencje onimiczne obserwowane w innych firmonimach, jak właściciele tego typu miejsc dostosowują się do zróżnicowanego językowo i kulturowo społeczeństwa. <i>chrematonimia, firmonimy, tendencje nazwotwórcze, zakłady rzemieślnicze</i>
Mordań Michał Uniwersytet w Białymstoku	Patronimy (otčestva) w parafii prawosławnej w Łapach (1898–1915)	Tematem wystąpienia będą imiona odojcowskie wyekscerpowane z zapisów metrykalnych parafii prawosławnej w Łapach w latach jej funkcjonowania, przypadających na schyłek okresu przynależności Białostoczczyzny do Cesarstwa Rosyjskiego. W referacie zostaną omówione formy patronimów oraz ich wariantowość wynikająca głównie z wykorzystania różnych (nie zawsze kanonicznych) odmianek fonetyczno-morfologicznych imion chrzestnych. Oboczność form imion odojcowskich przejawia się także na płaszczyźnie strukturalnej i jest skutkiem zastosowania, obok typowych dla omawianego okresu patronimów na -ov, -ev, -in (tzw. poluotčestv), formacji wzbogaconych o sufiks -ič. Imiona odojcowskie poświadczone w metrykach parafii prawosławnej w Łapach pozwalają przyjrzeć się funkcjonowaniu w lokalnym antroponomastykonie elementu formuły antroponimicznej charakterystycznego dla rosyjskiej tradycji nazewniczej. Podjęcie proponowanego tematu wynika również ze stosunkowo niewielkiego zainteresowania badaczy problematyką otčestv na Białostoczczyźnie (czy ogólnie na ziemiach znajdujących się pod zaborem rosyjskim). <i>onomastyka, antroponimia, patronimy, otczestwa, Białostoczczyzna</i>
Mytnik Irena Uniwersytet Warszawski	Antroponimia mieszczańska w dawnej ziemi wołyńskiej i chełmskiej	W referacie zostanie przedstawione ukraińskie i polskie imiennictwo stanu mieszczańskiego w dawnej ziemi wołyńskiej i chełmskiej w kontekście antroponii innych regionów Ukrainy oraz imiennictwa kresowego i ziem rdzennych dawnej Rzeczypospolitej. Omówione zostaną podobieństwa i różnice w zakresie środków i sposobów identyfikacji, związek pewnych typów nazwisk oraz ich struktury językowej z przynależnością etniczną i społeczną nosicieli oraz charakter interferencji językowej w obrębie obu systemów antroponimicznych. <i>polski system antroponimiczny, ukraiński system antroponimiczny, interferencje międzyjęzykowe, stan mieszczański, województwo wołyńskie, ziemia chełmska</i>

<p>Nobis Iwona Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie</p>	<p>Etonimy w polskiej ojkonimii.</p>	<p>Tematem wystąpienia będą ojkonimy, dla których podstawę motywacji stanowią antroponimy odetniczne pochodzące od nazw członków plemion, ludów, później narodowości oraz mieszkańców regionów. W referacie zostaną wzięte pod uwagę nazwy miejscowości (samodzielnych jednostek osadniczych) utworzone od nazwisk równych etnonimom (lub ich zapelatyzowanym odpowiednikom) oraz odetnicznych nazwisk derywowanych słotwórczo i paradygmatycznie. Zebrane ojkonimy będą poddane analizie słotwórczej, omówione zostaną sufiksy, przy udziale których je utworzono; wskazane zostaną: chronologia i geograficzne rozmieszczenie badanych nazw miejscowych. Materiał nazewniczy zostanie zaczerpnięty z opublikowanych tomów słownika Nazwy miejscowe Polski. Historia. Pochodzenie. Zmiany oraz z kartoteki tegoż słownika. <i>ojkonimy, etnonimy, podstawy motywujące, nazwy osobowe pochodzenia etnicznego</i></p>
<p>Nowak Marta Uniwersytet w Lublanie, Słowenia</p>	<p>Fonotaktyka nazw własnych</p>	<p>Przeprowadzone dotychczas badania (Orzechowska, Nowak, Porębski: w druku) pokazały, że na intuicję fonotaktyczną rodzimych użytkowników języka wpływa istnienie zbitki oraz dobre ukształtowanie pod względem brzmienia i jakości samogłosek. Sylaby powszechnie preferowane pod względem brzmienia są łatwo identyfikowane jako możliwe, podczas gdy sylaby dyspreferowane są łatwo identyfikowane jako mało prawdopodobne w języku polskim. Celem tego wystąpienia jest zweryfikowanie, czy te same wnioski można wysnuć na podstawie analizy reakcji rodzimych użytkowników na nazwy własne, czy osoby posługujące się innym językiem słowiańskim (tutaj słoweńskim) uzyskają podobne wyniki oraz czy i jak na ich reakcję wpływa stopień znajomości języka polskiego. <i>fonotaktyka, onomastyka, nazwy własne, propria, glottodydaktyka</i></p>
<p>Odaloš Pavol Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovenská republika</p>	<p>Syntetická sústava slovanskej onomastickej terminológie</p>	<p>Zámerom textu je „na základe analýzy a syntézy vývoja slovanskej onomastickej terminológie v 12 slovanských jazykoch v období 1973 až 2020, ktorú sme zrealizovali vo viacerých našich príspevkoch v rokoch 2010-2020” predstaviť možnú podobu sústavy slovanskej onomastickej terminológie prostredníctvom podoby sústavy slovenskej onomastickej terminológie. Vychádzame zo skutočnosti, že počas 50-ročného vývoja sústavy slovanskej onomastickej terminológie boli v rôznych slovanských onomastikách predstavené viaceré možnosti vývoja terminológie aj sústavy terminológie, ktoré je možné využiť na rozvinutie terminológie, jej doplnenie a na jej celkové modifikovanie do podoby, ktorá bude syntetickou sústavou slovanskej onomastickej terminológie v zmysle zapracovania zmien do podoby terminológie a bude jedným z možných východísk do diskusie o súčasnej podobe sústavy slovanskej onomastickej terminológie, ktorá bola jedinečným terminologickým dielom v celosvetovom meradle a doteraz patrí k najprepracovanejším uceleným onomastickým systémovým klasifikáciám. <i>onomastika, terminológia, syntetická sústava slovanskej onomastickej terminológie</i></p>

<p>Olejnik Marek Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie</p>	<p>Antroponimia mieszczan wawolnickich z drugiej połowy XV wieku</p>	<p>Celem wystąpienia jest przedstawienie wyników analizy antroponimii mieszczan wawolnickich (kobiet i mężczyzn). Materiał pochodzi z ksiąg sądowych miasta Wawolnicy prowadzonych w latach 1475-1500. Do realizacji tego celu zastosowano klasyfikację zaproponowaną przez J. Bubaka. W wystąpieniu omówiony zostanie także skład formuł identyfikacyjnych tej grupy społecznej. <i>onomastyka, antroponimia, mieszczanie, Wawolnica</i></p>
<p>Patráš Vladimír Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici</p>	<p>Variácie podôb ženských priezvisk v onlinových médiách z pragmaštylistického hľadiska</p>	<p>Vzťahy medzi lingválnymi a extralingválnymi podmienkami pri ženských priezviskách sa utvárajú, podmieňujú a komunikačne realizujú na priesečníku variantných (jedinečných) a invariantných (všeobecných) faktorov, vyskytujúcich sa v onymickej sfére príslušného jazyka. Pri posudzovaní oprávnenosti, účinnosti a vhodnosti uplatňovania ženského priezviska v dorozumievaní sa aktivizuje ontologická podstata, pojmový základ propria a individualita nositeľky/používateľky vlastného mena s prirodzeným právom jestvovať s jej „propriálnym logotypom“ v rozmanitých jazykoch. Zobrazovaný objekt pritom predurčuje propriu aj sociokultúrny, pragmaštylistický a prakticistický priestor na analýzy, porovnávanie a interpretácie s dosahom na konkrétne jazykovo-komunikačné stvárnenie vlastného mena. Cieľom príspevku je priblížiť podmienky variantného nasadzovania ženských proprií do komunikačných udalostí, ktoré sa vyskytujú v komunikačnej sfére onlinej žurnalistiky. Kontrastívne vybudovaná štúdia s podporou softvérových analytických nástrojov načrtáva podmienky a limituje priestor používania ženských proprií v jazykoch charakteristických rozmanitými štruktúrnymi možnosťami pri prechýľovaní. Materiálový základ a argumentačnú platformu poskytuje spravodajská produkcia onlinej periodik printového typu v slovenčine, češtine a chorvátčine. <i>proprium, pragmaštylistika, webová žurnalistika, onlinej žáner, kolokácia, korpus</i></p>
<p>Przybylska Renata Uniersytet Jagielloński/IJP PAN</p>	<p>Zmiany w polskim nazewnictwie miejskim w ostatnim pięćdziesięcioleciu</p>	<p>Przedmiotem wystąpienia będzie omówienie najważniejszych aspektów, w ramach których obserwujemy kierunki zmian we współczesnym polskim nazewnictwie miejskim. W szczególności zostaną omówione i potwierdzone materiałowo następujące aspekty: 1. zmiany w inwentarzu obiektów miejskich noszących nazwy własne, 2. zmiany w wydźwięku aksjologicznym i estetycznym nazw 3. zmiany w popularności typów strukturalnych nazw, 4. zmiany funkcji niektórych nazw miejskich . <i>urabnonimia, ewolucja nazewnictwa miejskiego, aspekty aksjologiczne nazw miejskich, funkcje nazw miejskich</i></p>
<p>Puda-Blokesz Magdalena Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie</p>	<p>Nazwy własne o proveniencji antycznej (grecko-rzymskiej) w polskiej powieści kryminalnej Marka Krajewskiego</p>	<p>Jednym z istotnych elementów zasobu leksykalnego polszczyzny są nazwy własne (nomina propria) wywodzące się ze starożytnej kultury grecko-rzymskiej, z greki i łaciny. Część z nich, w rozwoju wielu kultur i języków wyrosłych na spuściźnie antyku klasycznego, funkcjonuje do dziś. Owe onimy, ze względu na ich konwencjonalne źródło, kojarzy się z nauką, z tzw. literaturą wysoką, z literacką, książkową, głównie pisaną odmianą polszczyzny czy z językiem elit, ludzi wykształconych. Jak się jednak okazuje, owo językowe dziedzictwo może również stanowić istotny składnik współczesnej polskiej kultury popularnej, której wytworem jest choćby powieść kryminalna, adresowana do mas, mająca zapewnić rozrywkę. Bogactwo nazw własnych o antycznym źródle, wykorzystanych w różnych celach w retro powieściach kryminalnych Marka</p>

		<p>Krajewskiego, zarówno na poziomie paratekstualnym (tytuły, śródtytuły, motta, komentarze, przypisy), jak i samej narracji, niejako obrazuje istnienie i sposób funkcjonowania owych jednostek w polszczyźnie. Zebrana materia ukazuje zatem: (I) onimy o antycznej proveniencji używane w prymarnym odniesieniu, w celu identyfikacji desygnatów kojarzonych z kulturą antyku klasycznego (np. nazwy osobowe twórców i filozofów antycznych, nazwy miejsc, ideonimy); (II) nazwy własne, których podstawą są wywodzące się z języków klasycznych i z antyku onimy (transonimizacja) lub formy apelatywne (onimizacja); (III) eponimizmy antyczne, czyli nazwy pospolite, u których podstaw leżą antyczne nomina propria (apelatywizacja/deonimizacja); w tym również (IV) apelatywne formy derywowane pochodzące od greckich bądź łacińskich onimów (derywacja słowotwórcza), a także (V) różnego typu mniej lub bardziej utrwalone związki wyrazowe zawierające w swym składzie bądź onimy o proveniencji antycznej, bądź powstałe od nich formy apelatywne czy derywowane (frazeologizacja). Poddana oglądowi materia językowa jest świadectwem wpływów antyku klasycznego na polszczyznę, której jakością jest wyraźnym odbiciem wielokulturowości i intertekstualności. Zasób współczesnej polszczyzny nadal odsyła użytkowników języka (tutaj czytelników) do tego, co pozostawili po sobie w spadku starożytni Grecy i Rzymianie. Jednocześnie pokazuje wciąż trwającą recepcję antyku w kulturze polskiej. W rozważaniach trzeba także podkreślić wyjątkowość źródła onimicznej podstawy materiałowej planowanego oglądu, warunkowaną wyjątkowością jego autora – Marek Krajewski, pisarz uznawany za pioniera w zakresie wielu płaszczyzn rozwoju polskiej powieści kryminalnej, to filolog klasyczny, który wyraźnie eksponuje swoją wiedzę i zainteresowania w tworzonych przez siebie powieściach.</p> <p><i>nazwa własna, antyk grecko-rzymski, polska powieść kryminalna, Marek Krajewski</i></p>
<p>Raiman Marcin Uniwersytet Jagielloński</p>	<p>Przymiotniki utworzone od brazylijskich nazw miejscowych w języku Polonii brazylijskiej na podstawie czasopism „Gazeta Polska w Brazylii” i „Lud”</p>	<p>„Gazeta Polska w Brazylii” oraz „Lud” „dwa czasopisma publikowane niegdyś w Kurytybie” są bardzo dobrym źródłem do badań języka Polonii brazylijskiej. Drukowane w tych periodykach teksty zawierają liczne nazwy własne, w tym toponimy charakteryzujące się zróżnicowanym stopniem adaptacji do języka mieszkających w Brazylii Polaków i ich potomków. W niniejszym referacie wykorzystuję dane zebrane podczas badań, które dotyczyły adaptacji nazw miejscowych i opierały się na 148 numerach wymienionych powyżej czasopism opublikowanych w 1930 roku. W trakcie tych badań oprócz nazw miejscowych wynotowałem również pochodzące od nich przymiotniki, a ich analiza uwzględnia głównie aspekty słowotwórcze, jak np. rodzaje sufiksów i podstaw słowotwórczych, występowanie form obocznych oraz wpływ języka portugalskiego na derywację przymiotnikową w języku Polonii brazylijskiej.</p> <p><i>język polski w Brazylii, adaptacje nazw własnych, przymiotniki odtoponimiczne, polsko-portugalskie kontakty językowe</i></p>

Reinsma Riemer	Nicknames indicating the middle of nowhere: to what extent do they cross state and/or language borders?	<p>Nicknames denoting ‘the middle of nowhere’ are known in several countries. Previous investigation (Reinsma 2020) has pointed out that such names spread over the country from the socio-economical center of the country where it was created. One might therefore expect that they will not easily pass the state borders. Some, however, do. For example, the German nickname Hintertupfingen, probably originated in Germany, penetrated to Switzerland, Austria and Luxemburg. Likewise, many other German ‘middle of nowhere nicknames’ are found in all German speaking countries. State borders are no obstacles, here. Contrarily, nicknames in the Dutch language area hardly ever cross the Belgian-Dutch state border. Bommelkont(en) [the devil’s ass] is the only exception. Names that originated in the Netherlands, like Boerenkoolstronkeradeel [boerenkool = kale, stronk= stembase, deel = municipality] are unknown in Belgium, while Belgian Poepkapelle [Fuck chapel] is unknown in the Netherlands. This would suggest that the state border may be an obstacle. The same applies to the German-Dutch state border: the German nickname Posemuckel stops at this border, and so do Dutch nicknames like Boerenkoolstronkeradeel. One exception, however, with regard to the German-Dutch border, is the nickname couple MückeBömmele (German)/ Mukkebummelen (Mücke = mosquito, Bömmel = tassel?) reported in the border region confined by Sauerland and the river Maas.</p> <p><i>state border, language border, nickname, fictive location, imaginary location</i></p>
Rejter Artur Uniwersytet Śląski w Katowicach	Onim - dyskurs - wielokulturowość. Wokół współczesnego podróżopisarstwa	<p>Referat zostanie poświęcony kwestiom funkcjonowania nazw własnych w dyskursie podróźniczym wobec problemu wielokulturowości. Materiał stanowić będą współczesne teksty reportażowe o tematyce podróźniczej. Podstawowe pytania, jakie stawia sobie autor, to: jak obszar onimii funkcjonuje w analizowanych tekstach?, w jaki sposób onomastykon stanowi odniesienie do różnych kultur i języków?, jak nazwy własne konstytuują współczesny dyskurs podróźniczy w różnych jego aspektach? Wystąpienie mieścić się będzie w kręgu badań nad onomastyką dyskursu i onomastyką literacką.</p> <p><i>nazwa własna, wielokulturowość, dyskurs, dyskurs podróźniczy, onomastyka dyskursu</i></p>
Rožai Gabriel Katedra slovenského jazyka a komunikácie Filozofickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici	Speleonymický obraz sveta na príklade speleonymie Slovenského rudohoria	<p>V príspevku venujeme pozornosť lingvokulturologickým aspektom výskumu slovenskej speleonymie. Analýzu realizujeme na materiáli neoficiálnych speleoným z oblasti Slovenského rudohoria. Cieľom výskumu je analyzovať prostredníctvom propriálneho materiálu percepciu podzemných priestorov v mikrosociete jaskyniarov (t. j. profesijne determinované pojmové uchopenie, prežívanie či hodnotenie podzemného priestranstva) a predstaviť charakteristické črty speleonymického obrazu sveta.</p> <p><i>toponomastika, neoficiálna speleonymia, jazykový obraz sveta</i></p>

<p>Rupińska Agata Katedra českého jazyka Filozofické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě</p>	<p>„Vždyť on se, prosím, nejmenuje Javornický” – Autorská reflexe vlastních jmen v díle českých spisovatelů</p>	<p>Předmětem prezentace je reflexe vlastních jmen (především antroponym) v díle českých spisovatelů. Konkrétně se jedná o analýzu názorů na propria v nelingvistických textech, což budu zkoumat na příkladě umělecké publicistiky, např. esejů, fejetonů, sloupků, tří českých spisovatelů – Jana Nerudy, Karla Čapka a Karla Poláčka. Spisovatelovo uvažování o přechylování, výpůjčkách proprií, stylové příznakovosti atd. prezentuje jiný způsob zájmu o vlastní jména než odborné lingvistické texty, přičemž ale vzniká na pozadí dobových názorů na daný problém a reflektuje např. diskuze o konkrétních problémech. Příspěvek tematicky vychází z připravované disertační práce Jazyková a jazykovědná problematika a její reflexe v díle vybraných českých spisovatelů. Jejím cílem je analýza názorů na jazyk a reflexe jazykovědných problémů v textech autorů, kteří nebyli lingvisty, a vyhodnocení autorských konceptů českého jazyka s ohledem na tehdejší a dnešní uvažování o češtině a jazykovědě. <i>analýza uměleckých textů, antroponyma, čeští spisovatelé, reflexe vlastních jmen</i></p>
<p>Rutkiewicz-Hanczewska Małgorzata Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu</p>	<p>Misterium dobra i zła w dawnym oraz współczesnym nazewnictwie</p>	<p>Artykuł jest poświęcony nazwom motywowanym rzeczownikami anioł i diabeł oraz ich pochodnymi pod względem formalnym i semantycznym. Wpisuje się w problematykę tzw. onomastyki kulturowej. Jego przedmiot stanowi podstawowa opozycja semantyczna, jaka wyznacza oś ludzkiego działania, myślenia, widzenia i oceniania oraz nazywania otaczającej człowieka rzeczywistości. Ten sposób profilowania świata pokazuje się w artykule w odniesieniu do najstarszych nazw własnych, tj. tworzonych spontanicznie, jak i tych najnowszych, powstających w procesie ich świadomej kreacji. <i>anioł, diabeł, czart, antroponimy, toponimy, chrematonimy</i></p>
<p>Rutkowski Mariusz Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie</p>	<p>Metodologie onomastyczne a kultura</p>	<p>Związki między nazwami a kulturą są wielowymiarowe, odciskają one również wyraźne piętno na praktyce badania nazw. W referacie zostaną przedstawione metody onomastyczne w kontekście ujawniania relacji między nazwami a kulturą. Szeroko pojęta kultura jest obecna niemal we wszystkich badaniach onomastycznych, ale niektóre z tych metod bardziej świadomie ją eksponują w taki sposób, że staje się dominantą metodologiczną. Akcent zostanie położony na te właśnie metodologie, ich narzędzia, sposoby opisu nazw i efekty badań w postaci wniosków o charakterze ogólnokulturowym. <i>metodologia, praktyka badawcza, kultura</i></p>
<p>Sagan-Bielawa Mirosława Uniwersytet Jagielloński w Krakowie</p>	<p>Między Galicją a Małopolską. Zmiany w nazewnictwie na przykładzie zawartości „Gazety Lwowskiej” z lat 1918-1923</p>	<p>Referat omawia frekwencję, wariantywność i zakres nazw Małopolska i Galicja oraz wyrazów pochodnych w zróżnicowanych gatunkowo tekstach publikowanych w dzienniku „Gazeta Lwowska”. W okresie formowania się ustroju i granic II Rzeczypospolitej nazwa Galicja stosowana w okresie zaborów była stopniowo zastępowana przez nazwę Małopolska, która stała się symbolem zerwania z austriacką przeszłością i miała podkreślać związek obszaru byłej Galicji z Polską. Ten proces przechodzenia od jednej nazwy do drugiej zostanie pokazany na przykładzie zawartości sześciu kolejnych roczników „Gazety Lwowskiej” (od 1918 r., czyli od ostatniego roku wojny, do roku 1923, kiedy Konferencja Ambasadorów ostatecznie zatwierdziła granice wschodnie państwa polskiego). <i>nazwy geograficzne, funkcja nazw własnych, Druga Rzeczpospolita, „Gazeta Lwowska”, język prasy</i></p>

<p>Shaposhnikov Aleksandr Институт русского языка им. В. В. Виноградова РАН</p>	<p>Гуннская общность Акациров/ Охоциров и туранская ономастика Северо-восточной Польши.</p>	<p>В докладе подробно исследуется в семасиологическом плане раннесредневековая гуннская общность Акациров / Охоциров на северо-восточной периферии древнепольского государства. Обобщаются этимологические толкования ономастических (этнонимы, эпонимы, антропонимы, топонимы) и апеллятивных данных туранского (восточно-иранского) происхождения древнепольского (700-950 гг.) и старо-польского (1000-1250 гг.) языковых состояний. Выявляется туранское языковое и культурное наследие в обще-польском лингво-культурном ареале. <i>семасиология, этимология, этническая общность, этноним, эпоним, антропоним, топоним, этимон, апеллятив, туранский (восточно-иранский), „сарматский”, древнепольский, старо-польский, языковое состояние, лингво-культурный ареал.</i></p>
<p>Sieradzki Andrzej Uniwersytet im. Adama Mickiewicza</p>	<p>Nazwy niedziel w kalendarzu katolickim oraz grekokatolickim i prawosławnym</p>	<p>Nazwy niedziel mają podwójną motywację: z jednej strony są to przypisane do danej niedzieli obchody liturgiczne, z drugiej przyjęty w danym kalendarzu liturgicznym podział roku. Te dwa czynniki nakładają się na podstawową dla poszczególnych wyznań tradycję nazewniczą, która wywodzi się z języka łacińskiego i greckiego. W znacznie mniejszym zakresie na kształt językowy nazwy ma wpływ tradycja lokalna. W referacie przedstawiam, jak wspomniane czynniki kształtują nazewnictwo niedziel w języku polskim, rosyjskim, ukraińskim i bułgarskim. <i>nazwy niedziel, motywacja nazwy, kalendarz liturgiczny, katolicyzm, prawosławie, grekokatolicyzm</i></p>
<p>Siwiec Adam Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie</p>	<p>Między powielaniem wzorów i językową inwencją. Uwagi do opisu nazw w mieście związanych ze środkami konsumpcji</p>	<p>Przedmiotem wypowiedzi jest refleksja nad dwiema przeciwstawnymi tendencjami, które dają o sobie znać w nazywaniu obiektów miejskich identyfikowanych ze środkami konsumpcji. Pierwsza z nich łączy się z wprowadzaniem do obiegu nazw według określonego wzoru (układających się w serie, mających charakter modelowy w szerokim rozumieniu) i z działaniem różnych semiotycznych konwencji, druga przejawia się w dążeniu do niepowtarzalności w nominacji i w postawieniu na onimiczną inwencję. Ta ostatnia daje o sobie znać zwłaszcza w nazwach jako komunikatach i wystąpieniach językowych, które mają służyć reklamie i które cechuje samozwrotność właściwa tekstom reklamowym. <i>wzory nazewnicze, konwencje, inwencja onimiczna, nazwy w mieście, środki konsumpcji</i></p>
<p>Skorupa Pavel Lietuvių kalbos institutas//Institute of the Lithuanian Language</p>	<p>Motivation and Semantics of the Present-day Vilnius County Toponym Oppositions Based on the Concept of the Object's Position in Space</p>	<p>The report presents both synchronic and diachronic analysis of the motivation and semantics of the selected present-day Vilnius County lexical and grammatical toponym oppositions based on the concept of position in space. The relative position of objects in space is characteristic of merely any class of toponyms: oikononyms, potamononyms, limnonyms, etc. At the grammatical level this is indicated by the correlation of the prefix derived name with the unmarked name in opposition, whereas in both complete and incomplete lexical toponym oppositions, the „upper” or „lower” position of the objects is expressed by the antonymic correlation of pronominal qualitative adjectives Lith. aukštasis ‘the high; higher’ – žemasis ‘the low; lower’, simple qualitative adjectives Lith. aukštas ‘high’ – žemas ‘low’, and Lith. kalninis ‘of the mountain/hill’ – klūninis ‘of the valley’. In many cases, toponyms of the region are affected by language interactions due to cultural periphery and long-term multilingualism of the local population.</p>

		<i>toponym semantics, toponym motivation, toponym lexical oppositions, toponym grammatical oppositions, toponym synchronic and diachronic analysis</i>
Štěpán Pavel Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.	K posuzování slovanských rodných jmen v Ústavu pro jazyk český. Aspekty kvantitativní, sociolingvistické i pravopisné	Příspěvek vychází z materiálu oddělení onomastiky Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., v Praze, které od roku 2009 ověřuje rodná jména a příjmení pro účely jejich zápisu do matričních a osobních dokladů. Konkrétně bude pozornost věnována posuzovaným rodným jménům pocházejícím z jednotlivých slovanských jazyků. Bude podána základní kvantitativní charakteristika analyzovaného materiálu. Důraz bude dále kladen na jeho vybrané sociolingvistické aspekty (zejména původ žadatelů, jejich postoj ke konkrétním jménům a jazykům). Zvláštní pozornost dále zasluhují pravopisné problémy spojené se zápisem jmen pocházejících z jazyků užívajících cyrilici. <i>antroponyma, rodná jména, sociolingvistické aspekty volby rodných jmen, transkripce jmen z cyrilice</i>
Štěpánová Veronika Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky	Problematika vlastních jmen v databázi dotazů jazykové poradny	Na konci roku 2019 byla veřejnosti zpřístupněna on-line databáze odpovědí na jazykové dotazy, s nimiž se tazatelé obracují na jazykovou poradnu, jejíž provoz dlouhodobě zajišťuje oddělení jazykové kultury Ústavu pro jazyk český AV ČR. Příspěvek představí ty části této databáze, do nichž spadá problematika vlastních jmen. Jedná se tedy nejen o dotazy týkající se původu a výkladu proprií, ale i o otázky jejich grafické a zvukové podoby, skloňování, přechylování, dále pak jejich standardizace a kodifikace atp. Díky možnostem podrobného filtrování v detailně anotovaných záznamech lze statisticky kvantifikovat, které kategorie dotazů na vlastní jména jsou vysoce frekventované a které naopak málo zastoupené. Příspěvek se zaměří i na vybrané konkrétní dotazy, které jsou pozoruhodné např. z hlediska motivace tazatele, z pohledu standardizace/kodifikace proprií nebo kvůli nutnosti interdisciplinárního přístupu při tvorbě odpovědí na ně (zejména v případě vlastních jmen pocházejících z cizích jazyků). <i>vlastní jména, onomastika, čeština, databáze jazykových dotazů, jazykové poradenství</i>

<p>Strawińska Anetta Bogusława Uniwersytet w Białymstoku</p>	<p>Modne imiona dzieci polskich celebrytów. Perspektywa kulturowa</p>	<p>Artykuł jest próbą analizy mechanizmów wykorzystywania wizerunku własnych dzieci przez przedstawicieli polskiego show biznesu w kreowaniu nowej atrakcyjniejszej indywidualnej jakości, to znaczy marketingu osobistego. Potomstwo staje się tak zwanymi rekwizytami kompetencji; rekwizytami życia codziennego dzięki, którym reprezentanci rodzimego celebrity pozyskują przychylność audytorium. Dziecko to jeden „z wielu gadżetów”. O przedmiotowym traktowaniu dzieci, zdaniem psychologów i socjologów, świadczy nadawanie potomstwu niekonwencjonalnych imion. Analizie poddane zostaną oryginalne/ekstranowoczesne imiona dzieci rodzimych celebrytów typu: Vivienne Vienna, Lea, Mia czy Alikia Ilia. <i>moda językowa, celebrity, autopromocja, antroponim, nazwa własna</i></p>
<p>Suska Dorota Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie</p>	<p>Funkcje dyskursywne nazw własnych w osiemnastowiecznych gazetach rękopiśmiennych</p>	<p>Przedmiotem analiz są teksty polskich gazet rękopiśmiennych pierwszej i drugiej połowy 18. wieku., celem „mediolingwistyczny opis stosowanych w nich nazw własnych. W wieku 18. miał miejsce dynamiczny proces transformacji listu informacyjnego do formy listu publicznego (rozpowszechnianego w kręgach korespondencyjnych), który w II poł. 18 w. uzyskał już status formy prasowej. W tym okresie (do lat 80.) listowne gazety odgrywały istotną rolę w komunikacji społecznej i tworzyły alternatywny (wobec prasy drukowanej) obieg informacyjny. W referacie przedstawiany jest dyskursywny potencjał nazw własnych w strukturze rękopiśmiennych gazet. Nazwy osobowe i miejscowe były m.in. elementami zmieniającej się ramy tekstowej (nagłówki epistolarne i prasowe, zakończenia), stawały się wykładnikami prasowości listów” jako sygnały wiarygodności przekazu (incipity źródłowe), sygnały określonego ujęcia treści (informacyjnego, publicystycznego, tabloidowego). Ich rolę wiązać można zatem z kształtowaniem się praktyk komunikacyjnych charakterystycznych dla nieoficjalnego dyskursu prasowego, reprezentowanego przez gazety rękopiśmienne (listy-gazety). <i>18.wiek, listy informacyjne, listy-gazety, gazety rękopiśmienne, nieoficjalny obieg informacji</i></p>

<p>Szczepańska Joanna Serbski Institut Sorbisches Institut</p>	<p>Dolnoserbske mjenja Niedersorbische Namen – serwis internetowy poświęcony dolnołużyckim nazwom własnym</p>	<p>W roku 2020 chociebuski oddział Instytutu Łużyckiego rozszerzył poświęcony językowi dolnołużyckiemu portal dolnoserbki.de niedersorbisch.de o serwis gromadzący informacje na temat dolnołużyckich nazw własnych. Korzysta on z wyników wcześniejszych projektów Instytutu, wprowadza także nowe opracowanie i udostępnienie w wygodnej hipertekstowej formie materiału onomastycznego zebranego ze starych i nowych źródeł. Istotnym aspektem projektu (a także sorabistyki w ogóle) jest wielokulturowy kontekst i związane z nim wyzwania. Problematyka ta obejmuje tak różne zagadnienia, jak np. * funkcjonalna relacja pomiędzy łużyckim a niemieckim wariantem nazwy * normalizacja pisowni nazw własnych (szczególnie nazwisk) * nieprzekładalność pewnych kategorii słowotwórczych * niezgodność systemów opisu na poziomie ontologicznym * wreszcie wielojęzyczna konstrukcja interfejsu użytkownika. Planowane jest rozszerzenie serwisu o egzonymy, przy czym należy dodatkowo wziąć pod uwagę wyjątkowe uwarunkowania geopolityczne Łużyc oraz skomplikowane związki j. dolnołużyckiego nie tylko z j. niemieckim ale także z siostrzanym górnołużyckim. <i>dolnołużycki, niemiecki, dwujęzyczność, wielokulturowość, toponimy, antroponimy, popularyzacja wiedzy</i></p>
<p>Szczęsny Anna Uniwersytet Warszawski</p>	<p>Eklezjonimy w tłumaczeniu i w działaniach paratranslatorskich (na przykładach z języka rosyjskiego i polskiego)</p>	<p>Referat poświęcony jest specyficie eklezjonimów w kontekście przekładu pisemnego oraz w działaniach paratranslatorskich, rozumianych jako zabiegi stosowane wyłącznie w odniesieniu do wybranych elementów tekstu, który nie jest tłumaczony, lecz tworzony w języku ojczystym autora. Na wstępie autorka omawia pokrótce miejsce eklezjonimów wśród onimów, szczególnie ich powiązania z hagionimami, heortonimami oraz ikonimami (jak również z chrematonimami), zwracając uwagę na te ujęcia onomastyczne, które mogą być zastosowane w przekładzie pisemnym tekstów nieliterackich na jego różnych etapach (analizy wstępnej, ustalania ekwiwalencji, technik tworzenia odpowiedników). Autorka wyróżnia czynniki determinujące wybory tłumacza, w tym wariantywność, oficjalność-nieoficjalność nazwy, kryterium obrządku. Przykłady dotyczą kontaktów kulturowo-językowych w parze języków rosyjski / polski i tłumaczeń w obu kierunkach. <i>eklezjonim, hagionim, heortonim, ikonim, chrematonim, ekwiwalent uznany, nazwa oficjalna i nieoficjalna, techniki tłumaczeniowe</i></p>

<p>Świerkowska Dagmara Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu</p>	<p>Skąd taka nazwa? O czym mówią pseudonimy przedstawicieli i przedstawicielek polskiej sceny slamerskiej</p>	<p>Turnieje slamerskie odbywają się w Polsce nieprzerwanie od piętnastu lat. Możliwość wykorzystania elementów wykraczających poza te werbalne tj. mowy ciała, interakcji z publicznością, przyciąga twórców reprezentujących różne grupy społeczne. Slamerki i slamerzy przedstawiający podczas turniejów autorskie utwory, przygotowane z myślą o oralnej prezentacji, przybierają często osobliwe pseudonimy (np. Smutny Tuńczyk, Wania Łania, Noicoztego, Wieszcz Leszcz, Raban). Slamerskie imiona mają różnorodny charakter. Czasem ich przybranie determinują względy praktyczne np. chęć zachowania anonimowości, innym razem pseudonimy mają charakter artystyczny: łączą się z poruszonymi w tekstach zagadnieniami i wpływają na kreowanie scenicznej postaci, często alter ego autora. Wykorzystywane antroponimy budzą zainteresowanie odbiorców, którzy próbują dociec, skąd wzięło się dane miano. W planowanym wystąpieniu zwrócę uwagę na funkcje pseudonimów polskich twórców związanych ze środowiskiem slamu poetyckiego oraz wyjaśnię pochodzenie niektórych z nich w oparciu o analizę tych wypowiedzi, które można potraktować jako autoprezentację czy swoistą wizytówkę slamerki lub slamera. <i>antroponimy, poezja oralna, slam poetycki, analiza dyskursu, socjolingwistyka</i></p>
<p>Tomasik Piotr Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy</p>	<p>Z ziemi włoskiej do Polski – o kulturowych hybrydach na talerzu i w kartonie.</p>	<p>Referat poświęcę nazwom pizz nadawanych w wybranych pizzeriach w Polsce. Zamierzam zwrócić szczególną uwagę na połączenie elementów obcych i rodzimych. Spodziewam się, że pewnego rodzaju hybrydyzacja nazw gatunków (rodzajów) pizz odpowiadać będzie postrzeganiu tego dnia przez Polaków. <i>chrematonim, serionim, hybrydyzacja, aspekt kulturowy</i></p>
<p>Tomasik Samuela Uniwersytet Kazimierza Wielkiego</p>	<p>Dziewiętnastowieczna polska chrematonimia marketingowa. Rekonesans badawczy</p>	<p>Podczas swojego wystąpienia chciałabym zaprezentować pierwsze wyniki badań nazw towarów pochodzących z XIX wieku. W XIX wieku obserwowano umasowienie produkcji i wprowadzenie do sprzedaży produktów w znormalizowanych opakowaniach. Było to przejawem standaryzacji, charakterystycznej dla nowoczesnej formy handlu. W warunkach rodzącej się gospodarki rynkowej producenci i dystrybutorzy towarów zainteresowani byli szybką i masową sprzedażą. Jednym z nowoczesnych narzędzi stymulujących popyt stały się „energiczna” nazwa własna oraz reklama produktu. <i>chrematonimia marketingowa, nazwy towarów</i></p>
<p>Trawińska Maria Instytut Sławistyki PAN</p>	<p>Kształtowanie się nazwisk Wielkopolan (na podstawie średniowiecznych ksiąg sądowych)</p>	<p>Nazywanie ludzi w średniowiecznych księgach sądowych charakteryzuje się swobodą operowania różnymi mianami w odniesieniu do tej samej osoby. Im więcej dana osoba ma dóbr i urzędów, tym większa zaznacza się różnorodność w nazywaniu. Przesłanek takiego funkcjonowania nazewnictwa należy upatrywać w potrzebie możliwie precyzyjnego oznaczania osób. Księgi potwierdzają, że wraz ze zmianą okoliczności, takich jak np.: stan posiadania, sprawowany urząd, stan cywilny następuje zmiana określania danej osoby. Tym samym nacisk nie jest kładziony na stałość nazywania, lecz na potrzebę identyfikacji w danym momencie. <i>średniowiecze, księgi sądowe, protonazwisko</i></p>

<p>Trzeciak Łukasz Akademia Pomorska w Słupsku</p>	<p>Słowiańskie antroponimy Ormian lwowskich z XVI-XVII wieku</p>	<p>Pierwsi Ormianie przybyli na ziemię polską w XIV wieku. Do najważniejszych ośrodków posługującej się językiem kipczackim diaspory – skupionej przede wszystkim na Kresach Południowo-Wschodnich – należał Lwów. Źródłem istotnym dla badań antroponimicznych są pochodzące z lat 1598-1638 jasachy (listy zbiorów pieniężnych; rachunki) tamtejszej gminy ormiańskiej. Analizowany materiał jest świadectwem stopniowej sławizacji ormiańsko-kipczackich nazw osobowych. <i>antroponimia, Ormianie w Polsce, Lwów</i></p>
<p>Vaxelaire Jean-Louis Université de Namur</p>	<p>Road signs and language wars: toponyms as symbolic weapons</p>	<p>When two languages are spoken in adjacent territories, cities usually have a name in each language, for instance Львів in Ukrainian and Lwów in Polish. Since motorists do not necessarily know both languages, road signs may include both versions. We will first talk about Cyprus where the 1974 war left a divided country with two languages. Road signs are in one of the two languages and in English (the language of tourists), as if the language of the neighbour did not exist. We will then look at Belgium, where the tensions between the two languages are still very high. Sometimes it is even a matter of denying the existence of the other language version: road signs only use one language, though the name may be very different (like the French city Lille called Rijsel in Flanders). We can even see a visitor information sign in Flanders that do not use Bruges in a French text but the Flemish version Brugge, though they use Bruges in the English text. <i>toponyms, translation, bilingualism, Cyprus, Belgium</i></p>
<p>Włoskiewicz Wojciech Instytut Języka Polskiego PAN</p>	<p>Toponimia Bieszczadów Zachodnich w kartografii turystycznej PRL</p>	<p>W okresie II RP Bojkowszczyzna Zachodnia i wschodnia rubież Łemkowszczyzny nie były popularnym obszarem turystycznym. Popularność zaczęły zdobywać dopiero na początku lat 50. XX w. jako surogat Bieszczadów Wschodnich, Gorganów i Czarnohory, czyli obszarów intensywnego rozwoju polskiej turystyki wschodniokarpackiej przed 1939 r. Istotną konsekwencją takiego stanu rzeczy jest to, że do rozleglejszego obiegu językowego użytkowników polszczyzny nazwy geograficzne – a w szczególności nazwy terenowe – Bieszczadów Zachodnich zaczęły przenikać stosunkowo późno, przy czym polscy turyści w niewielkim stopniu mogli wchodzić w kontakt z użyciem nazw przez górali ruskich – ostatecznie wysiedlonych w ramach Akcji „Wisła”. Kluczowym nośnikiem toponimii Bieszczadów Zachodnich upowszechnianej wśród użytkowników polszczyzny były więc nieliczne przewodniki i mapy turystyczne (z monopolistyczną pozycją PPWK). Celem wystąpienia jest charakterystyka toponimii Bieszczadów Zachodnich upowszechnianej i stabilizowanej za pomocą kartografii turystycznej okresu PRL. Uwzględniona zostanie jej relacja do kartografii przedwojennej (austriackiej i polskiej) oraz stopień zależności od nazewnictwa ustalonego urzędowo. <i>Bieszczady Zachodnie, nazwa geograficzna, toponim, kartografia, mapa, turystyka</i></p>

<p>Wołoszyn Marcin (1) Uniwersytet Rzeszowski; (2) Leibniz-Institut für Geschichte und Kultur des östlichen Europa (GWZO), Leipzig, Germany</p>	<p>Badania toponomastyczne okolic Grodów Czerwieńskich</p>	<p>Zagadnienie formowania się najstarszej granicy polsko-ruskiej (X-XIII w.), a zwłaszcza problem tzw. Grodów Czerwieńskich (region nad górnym Bugiem) stanowią już od ponad dekady przedmiot badań międzynarodowego zespołu. Wobec niewielkiej ilości przekazów pisanych w pracach tych ogromną rolę odgrywają badania archeologiczne i z zakresu nauk geograficznych (wykopaliska w Cermnie/Czerwienu i Gródku/Wołyniu). W naszych pracach uwzględniono także dorobek toponomastyki, zwłaszcza toponimicznego otoczenia badanych archeologicznie stanowisk. Czy stanowiły one centra struktur osadniczych czy może leżały na ich peryferii? Odpowiadając na to pytanie warto wykorzystać ustalenia onomastyki, zwłaszcza, że tego typu studia wykonano już w odniesieniu do struktur osadniczych na terenach czeskich i serbołużyckich. Przeprowadzone badania w otoczeniu Grodów Czerwieńskich przyniosły interesujące rezultaty. Wsparcie specjalisty z zakresu językoznawstwa jest konieczne na dalszych etapach prac nad Grodami Czerwieńskimi, niestety ze względów organizacyjnych nie jest możliwa ich kontynuacja w dotychczasowym zespole badawczym. <i>badania archeologiczne, granica polsko-ruska, struktury osadnicze, typy strukturalne nazw miejscowych</i></p>
<p>Wróbel-Kącka Karolina Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie</p>	<p>Imiona nadawane dzieciom nieślubnym w XIX wieku (na przykładzie ksiąg metrykalnych parafii Trzciana i Żegocina)</p>	<p>W referacie scharakteryzowane zostaną imiona nadawane dzieciom nieślubnym w XIX wieku na terenie powiatu bocheńskiego (diecezja tarnowska). Materiał językowy stanowić będą dwie księgi metrykalne (księgi urodzeń) parafii Trzciana oraz Żegocina z lat 1801-1900. Podczas wystąpienia przedstawione zostaną imiona wybierane dla dzieci urodzonych „z nieprawego łoża” z uwzględnieniem pochodzenia ich nosicieli (szlachta, mieszczanie, chłopcy). Rozważaniom poddane zostanie również zjawisko wieloimienności, a także czynniki religijne oraz kulturowe decydujące o wyborze imion. <i>antroponimia, imiona dzieci nieślubnych, wieloimiennosc</i></p>
<p>Zajęc Ewelina Uniwersytet Łódzki</p>	<p>Fluencja werbalna na przykładzie wybranych kategorii nazw własnych - badania na grupie dzieci 5-letnich</p>	<p>Test fluencji werbalnej jest najbardziej rozpowszechnionym i najprostszym narzędziem diagnozy neuropsychologicznej. Liczba doniesień na temat wyników uzyskanych przez dzieci jest znikoma w porównaniu z badaniami w grupie osób dorosłych. Celem referatu jest przedstawienie wyników oraz analiza badań dotyczących płynności słownej semantycznej (kategorialnej) w zakresie wybranych kategorii nazw własnych (imiona, miasta, rzeki) u dzieci 5-letnich – bez zaburzeń neurologicznych, w normie intelektualnej. <i>fluencja werbalna, fluencja semantyczna, nazwy własne, badania dzieci przedszkolnych</i></p>
<p>Zarębski Rafał Uniwersytet Łódzki</p>	<p>Krajobraz onimiczny dawnej Polski i terenów ościennych w wybranych źródłach polsko-francuskich</p>	<p>W wystąpieniu zostaną poruszone zagadnienia związane z krajobrazem onimicznym, rozumianym szeroko jako rodzaj pejzażu językowego, odpowiednio dostosowanego do potrzeb lingwistyki diachronicznej. Bazę materiałową, na której oparto rozważania, uczyniono różne typy dawnych tekstów o charakterze użytkowym (pamiętnikarstwo, korespondencja itd.). Cechą wspólnych tych źródeł jest mieszane, polsko-francuskie tworzywo językowe. Dwujęzyczność źródeł determinuje w znacznym stopniu postać użytych w nich nomina propria. <i>onimia, historia języka, kontakty językowe, bilingwizm, pejzaż językowy</i></p>

<p>Ziajka Beata Uniwersytet Jagielloński</p>	<p>Ekspresywność ludowych przerwisk odmiejscowych</p>	<p>Referat będzie stanowił próbę odpowiedzi na pytanie, czy przerwiska określające człowieka ze względu na jego przynależność przestrzenną mogą być nośnikami wartościowania. W większości prac poświęconych przerwiskom panuje przekonanie, że antroponimom mającym charakter deskrypcji nie towarzyszy ekspresja, lecz stwierdzenie faktu. Zebrany w latach 2004-2020 materiał badawczy świadczy jednak o tym, że wiele nieoficjalnych nazwań osobowych ma charakter ekspresywny, z aspektem przestrzennym wiąże się bowiem cała sfera konotacji przyporządkowująca określonemu obszarowi i ludziom z niego pochodzącym pewne stereotypowe cechy, o których wnioskuje się na podstawie zaistniałego kontaktu kulturowego. <i>nieoficjalna antroponimia, ekspresywność, język mieszkańców wsi</i></p>
<p>Złotkowski Piotr Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie</p>	<p>Imiennictwo mieszczanek brańskich w XVII-XVIII wieku</p>	<p>Tematem referatu uczyniono charakterystykę imiennictwa kobiet w Brańsku na Podlasiu do końca XVIII wieku. Analizie antroponimicznej poddane będą formy oficjalne i nieoficjalne imion kobiecych, co pozwoli za ustalenie cech językowych imion należących do rzymskiego i bizantyjskiego kręgu kulturowego. W oparciu o zachowane księgi metrykalne parafii katolickiej w Brańsku zostanie również zbadana frekwencja imion nadawanych dziewczynom na chrzcie w XVII i XVIII stuleciu. <i>imię chrzestne, antroponimia kobiet, Brańsk, Podlasie</i></p>
<p>Zschieschang Christian Serbski institut, wótnožka za dolnoserbske slěženja</p>	<p>Wyjaśnienia nazw dla wszystkich – o modułowej strukturze artykułów dotyczących pochodzenia nazw własnych w serwisie internetowym Dolnoserbske mjenja Niedersorbische Namen</p>	<p>W procesie digitalizacji dolnołużyckiego dziedzictwa językowego uwzględniane są liczne łużyckie nazwy własne (por. referat Joanny Szczepańskiej). Jednym z celów choćbuskiego oddziału Instytutu Łużyckiego jest objaśnienie ich pochodzenia w sposób przystępny dla każdego. Problematiczne jest jednak w tym przypadku to, że poza środowiskiem onomastycznym podstawowa wiedza o budowie i funkcji nazw jest mało rozpowszechniona. Przedstawiona w słownikach nazw własnych etymologia ograniczona do leksemów bazowych pozostaje często niezrozumiała. Z tego powodu dla serwisu Dolnoserbske mjenja Niedersorbische Namen została wypracowana nowa metoda przedstawiania objaśnień. Dla znaczących aspektów (typ nazwy, pole semantyczne, motywacja itd.) opracowano specjalne moduły tekstowe. Objasnienie każdej nazwy jest zestawione z odpowiednich modułów w taki sposób, że powstaje wyczerpująca argumentacja dla danego nazwania. Ponieważ liczne moduły odnoszą się do więcej niż jednej nazwy, uwypukla się ponadto w ten sposób fakt, że zasób nazw to nie suma pojedynczych przypadków, ale sieć powiązań o wielowymiarowej strukturze podobieństw i interferencji. <i>digitalizacja, łużyckie nazwy własne, etymologia, moduły tekstowe</i></p>
<p>Бекенова Гульнара Евразийский гуманитарный институт</p>	<p>систематизация ономастических названий</p>	<p>систематизация ономастических названий путем использования историко- диахронного метода <i>ономастика, диахрония</i></p>

<p>Бонджолова Валентина Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“</p>	<p>Оказионалните антропоними в езика на медиите като източник на комизъм</p>	<p>Използването на оказионални антропоними, които най-често са свързани с прецедентни имена, е разпространен похват за повишаване на общата експресивност и емоционалност на текста, за изразяване на оценка и за привличане и задържане на читателското внимание. В статията се наблюдават както оказионалните трансформации на лични и фамилни имена (напр. „Бойкошенко“ в.м. Бойко Борисов), така и създаването на псевдоимена (напр. „Пламчо Тризонетков Терасков“ в.м. Пламен Георгиев) в публикации от информационни сайтове и във форумите, които се поддържат. Една от целите на това игрово оказионално словообразуване е със средствата на комичното, преминаващо в сарказъм, да се повиши въздействието на целия текст. Регистрираните трансформации отразяват актуални събития, подчертават личната и обществената реакция към съответния факт и акцентуват върху дадената оценка. <i>български език, оказионализъм, антропоним, комизъм, словотворчество</i></p>
<p>Вэн Цзятун Волгоградский государственный социально-педагогический университет Супрун Василий Иванович Волгоградский государственный социально-педагогический университет, Волгоград</p>	<p>Лексема жемчуг в русской ономастике</p>	<p>Слово жемчуг впервые зафиксировано в русском языке в форме жнчюгъ в 1161 году в надписи на кресте княгини Ефросинии (Предславы) Святославны Полоцкой (1104-1167). Макс Фасмер считает, что эта лексема восходит к древнетюркскому jänčü, которое было заимствовано из китайского языка. Китайское слово 珍珠 [zhēnzhū] состоит из двух слогоморфем 珍 ‘редкий, дорогой, ценнейший’ и 珠 ‘шарик, бисер’. Лексема жемчуг вошла в активный словарный запас русского языка, получила широкое распространение в речи русских людей, обросла большим количеством дериватов и устойчивых словосочетаний с ними. В современном русском языке жемчуг имеет основное значение ‘драгоценное перламутровое вещество в форме зёрен белого, желтоватого, розоватого (реже чёрного) цвета, добываемое из раковин некоторых моллюсков’, а также несколько переносных значений. Слово стало основой для многих русских антропонимов (Жемчугов, Жемчужный, Жемчужников), топонимов (Жемчужный, Жемчужная), эргонимов (название гостиниц, кафе, магазинов и пр.). <i>жемчуг, заимствование, китаизм, дериват, антропоним, топоним, урбаноним, эргоним</i></p>
<p>Голотова Ирина Институт мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України</p>	<p>Мовні девіації у практиці документування особових імен поляків України на початку XXI століття</p>	<p>Розглянуто мовні девіації у записах особових імен українських поляків на початку XXI століття. Виокремлено основні типи мовних девіацій та варіацій запису особових імен представників польської етнонаціональної спільноти в Україні. ясовано причини появи та запропоновано шляхи подолання мовних девіацій у практиці документування особових імен українських поляків. <i>Мовні девіації, особові імена, поляки України</i></p>

<p>Горяев/Goryaev Сергей/Sergey Уральский федеральный университет/Uralski Uniwersytet Federalny Кривошапова (Krivoscharova) Юлия (Julia) УРФУ</p>	<p>Polska w rosyjskiej przestrzeni urbanonimicznej</p>	<p>Mówiąc o urbanonimii, mamy na myśli system nazw własnych tworzących onomastyczną przestrzeń miasta. Rdzeniem tego systemu są nazwy oficjalne obiektów miejskich, głównie liniowych (ulicy, uliczki itp.). Peryferyjne są nazwy obiektów, dla których nie istnieje nominacja oficjalna (na przykład nazwy reklamowe osiedli mieszkaniowych i dzielnic), szybko zmieniające się nazwy przedsiębiorstw handlowych (sklepy, restauracje itp.). Przedmiotem naszego badania są nazwy własne odzwierciedlające polsko-rosyjskie związki kulturowe. W urbanonimii oficjalnej są to takie nazwy ulic które były nadawane na cześć polskich miast (ul. Warszawska, Krakowska, Białostocka), nazwy powstałe od etnonimów (ul. Polska), nazwy pochodzące od nazwisk wybitnych Polaków (nazwy pomiatkowe) (ul. Mickiewicza). Chociaż takie nazwy nie są bardzo popularne, one w pewnym stopniu odzwierciedlają polsko-rosyjskie stosunki kulturalne albo historyczne. Na przykład lokalizacja ul. Warszawskiej w Nowosybirsku, oddalona od prawdziwej Warszawy o prawie 4000 kilometrów, pokazuje, że nazwa ulicy nie jest związana z prawdziwym geograficznym połączeniem dwóch miast (jak w przypadku nazwy ul. Warszawska autostrada w Moskwie), ale jest o motywacji symbolicznej, związanej ze znaczeniem Warszawy w kulturze rosyjskiej. Ten i inne przykłady będą skomentowane i przedstawione w formie prezentacji.</p> <p><i>toponimia, toponimia miejska, urbanonimia, nazwy ulic</i></p>
<p>Иманбердиева Сауле Казахский агротехнический университет имени С.Сейфуллина</p>	<p>Диахрония ойконимов Жамбылской области Казахстана</p>	<p>Процесс переименования ойконимов Жамбылской области Казахстана условно можно разделить на три периода: а) досоветский; б) советский; в) постсоветский. Являясь связанными с бытом народа искусственными объектами, ойконимы были больше подвержены переименованию, чем другие разряды топонимов, такие как оронимы, гидронимы, которые являются природными географическими объектами. Можно определить несколько языковых пластов в ойконимии исследуемого региона: тюркский, монгольский, арабский, ирано-персидский, русский. Тщательный анализ гомогенных ойконимов дает возможность определить субстрат. Лексико-семантическая классификация ойконимов Жамбылской области Казахстана позволила определить несколько типов: антропоойконимы; биоойконимы; этноойконимы; показывающие особенности объекта (рельеф, др) ойконимы; нейтральные ойконимы; созданные на основе топонимов другого государства ойконимы; идеологические ойконимы; ойконимы с «завуалированной» семантикой.</p> <p><i>ойконимы, диахрония, субстрат, семантика, классификация</i></p>

<p>Мезенко Анна Витебский государственный университет имени П.М. Машерова</p>	<p>Гендерное соотношение в зеркале урбанонимикон Витебска и Белостока начала XXI в.: сопоставительный аспект.</p>	<p>Доклад посвящен осмыслению и описанию урбанонимной лексики в связи с феноменом гендера. Устанавливаются особенности репрезентации гендерного компонента в урбанонимиконах восточнобелорусского города Витебска и восточнопольского Белостока. Показывается общее и специфическое в наборах «женских» и «мужских» названий линейных объектов витебской урбанонимной системы в сравнении с белостокской. Выявляются сферы деятельности женщин и мужчин, которые, с точки зрения общества, достойны увековечения памяти во внутригородских названиях. Подчеркивается связь различий в использовании женских и мужских имен для создания урбанонимов с культурными и историческими отличиями социумов. <i>гендер, урбаноним, урбанонимикон, урбанонимная лексика, социум</i></p>
<p>Осташ/Ostash Любов/Liubov Львівський національний університет імені Івана Франка/Lwowski Uniwersytet Narodowy imienia Iwana Franki</p>	<p>Слов'янські автохтонні імена в українському антропоніміконі: традиції і сучасність</p>	<p>Слов'янські автохтонні імена мають давню традицію вживання в українському антропоніміконі. Цікаво поглянути на їх сучасний стан. У виступі проаналізовано слов'янські автохтонні імена, які функціонують в українському антропоніміконі XXI століття. Визначено актуальні тенденції в їх уживанні. Досліджено частовживані та рідковживані слов'янські автохтонні імена. Вивчено їх репертуар, типи, частотність уживання та особливості поширення в різних регіонах України. Звернено увагу на аспекти правопису імен. <i>слов'янське автохтонне ім'я, українська антропонімія, репертуар імен</i></p>
<p>Садова Лариса Баївська ЗОШ І-ІІІ ст</p>	<p>Специфіка сільського іменника півдня Волинської області другої половини XIX ст: вплив церковного календаря на називання дитини як визначальний мотив номінації</p>	<p>У статті проаналізовано імені новонароджених у селах Брани та Ржищів за „Метричною книгою 1971-1891 рр“. Визначено ступінь впливу церковного календаря на вибір імені для новонароджених. <i>Антропонім, антропонімія, ім'я, церковний календар</i></p>